

Europese Mensenrechtenhof veroordeelt Belgische kort gedingen tegen nieuwsmedia
Rondetafel over journalistiek talentmanagement op komst
Vrouwen botsen ook op redacties tegen glazen plafonds
Hoe berichten over armoede?
En Gwen Declerck voelt zich bij *De Tijd* helemaal in haar sas

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 146 - 22 april 2011 - verschijnt maandelijks - v.u. pol deltour, IPC, résidence palace blok C - wetstraat 155 1040 Brussel

UIT DE VVJ	3
ACTUEEL	
Lieten plant overleg talentmanagement op redacties	4-5
Nieuwe VVJ-bestuursraad van start	5
Mediavrouwen blijven achterop	6-7
DOSSIER: WELK TALENTMANAGEMENT VOOR JOURNALISTEN ?	8-9-10
RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK	
<i>De Wereld Morgen c/ De Groene Belg</i>	11
REEKS 'VOORBIJ HET CLICHÉ' (6)	
Leven in armoede	12-13
REEKS 'KLEIN LEXICON VAN DE VLAAMSE JOURNALISTIEK' (3)	
Van <i>café</i> tot <i>curryworst</i>	14-15-16
BOEKEN	17
MENS ACHTER HET NIEUWS	
Gwen Declerck (<i>De Tijd</i>): lid van de ongeduldige generatie	18
ONDER EMBARGO	19

RTBf legt in Straatsburg bom onder kort gedingen tegen Belgische nieuwsmedia

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft eind maart de Belgische praktijk van preventieve uitzend- of publicatieverboden tegen nieuwsmedia een fors halt toegeroepen. De aanleiding voor het arrest was een uitzendverbod tegen de RTBf uit 2001. Een arts wilde toen niet dat het programma *Au nom de la loi* een reportage over medische blunders op antenne bracht.

De AVBB/VVJ heeft steeds fel geprotesteerd tegen de rechtspraak die redacties preventief verbiedt informatie naar buiten te brengen. Ook academici als Dirk Voorhoof oordeelden dat de Belgische rechtbanken hiermee hun boekje te buiten gingen. Een dergelijke censuur wordt immers door artikel 25 van de Belgische grondwet formeel uitgesloten. Wat wel kan, is dat rechtbanken *achteraf* optreden tegen vaststaande fouten die journalisten hebben gemaakt.

Het Europese Mensenrechtenhof beaamt die visie nu. Het Hof herinnert eraan dat beperkingen op de persvrijheid enkel mogelijk zijn wanneer die op duidelijke wetgeving zijn gebaseerd. Met preventieve publicatie- of uitzendverboden tegen de pers in België is dat niet het geval. De algemene regelgeving inzake kort gedingen, die in de praktijk meer en meer tegen nieuwsmedia werd uitgespeeld, beantwoordt alleszins niet aan de vereiste van een duidelijk wettelijk kader.

Het arrest van het EHRM heeft een grote principewaarde. Het houdt in dat ook vele andere gerechtelijke censuurmaatregelen tegen Belgische nieuwsmedia illegitiem waren en zijn.

Meer informatie op www.journalist.be.

(PD)

(Op de foto: Ophélie Fontana van de RTBf – foto Philip Reynaers/PhotoNews)

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Poot Printers
Industrialaan 12
Zone maalbeek
1702 Groot-Bijgaarden
Tel. 02 467 30 30
Fax 02 463 58 30
www.pootprinters.be

VLAAMSE
VERENIGING VAN
JOURNALISTEN

 Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

REELE PROBLEMEN

Op 6 mei houdt Vlaams minister voor Media Ingrid Lieten (sp.a) de tweede Staten-Generaal voor de media. Het zal dan meer dan twee jaar geleden zijn dat de eerste Staten-Generaal plaats vond. Het eerste initiatief kwam van Vlaams minister-president Kris Peeters (CD&V), die een antwoord wilde bieden op de crisis waar de media toen mee kampten. Dat uitte zich in ontslagen, inkrimpingen, inkomstenverlies, sociale wantoestanden... De VVJ heeft in 2009 graag meegewerkt aan de Staten-Generaal. We kregen er de kans om een aanklacht te formuleren tegen alles wat naar onze mening fout loopt in de media. Die boodschap is toen duidelijk gehoord en hier en daar hard aangekomen. De Vlaamse regering kondigde een follow-up aan en zou alvast de gepaste besluiten trekken. Dan volgden de Vlaamse verkiezingen, een nieuwe regering en een nieuwe minister van Media.

Twee jaar later is met de bekommernissen van de eerste Staten-Generaal nog niet bijster veel gedaan. De agenda voor 6 mei oogt blits en hip: een media futurist en een CEO zijn de keynote speakers. Vier werkgroepen buigen zich over respectievelijk media-archivering, innovatief mediabeleid, het medialandschap als ecosysteem en de mediagebruiker van morgen. Dat kan allemaal best interessant klinken, maar als vereniging van journalisten hebben we daar bitter weinig aan. Geen woord over commerciële druk, over werkomstandigheden, over hongerlonen, over freelancers, noem maar op. Nee, het centrale thema is 'samenwerking', een saus die de bikkelharte concurrentie in de sector moet camoufleren.

De VVJ trekt zich op aan Lietens belofte dat over de noden van journalisten later nog wordt gepraat, tijdens een rondetafel met werkgevers en personeelsvertegenwoordigers. Intussen willen we herhalen dat dit juist de noden zijn waar het snelst moet worden op ingegaan. Neem nu de reële problemen van werkdruk en burn-out, van almaar meer tijdelijke contracten, van schandalig lage vergoedingen voor freelancers, van de preciaire situatie van persfotografen ook. Laat de CEO's, de futuristen en de PR-mensen maar rustig met elkaar discussiëren op 6 mei. De journalisten hebben andere zorgen.

Laten we eindigen met een positieve noot. Tijdens de algemene ledenvergadering van VVJ en AJP zijn ook even de communautaire spanningen aangeraakt. De klacht is dat Vlaamse en Franstalige media een totaal verschillend beeld ophangen van het land waarin we leven. Misschien, is toen geopperd, zou het geen slecht idee zijn om eens een debat te houden waar Vlaamse en Franstalige journalisten de degens kruisen. Klopt het dat er in het noorden en zuiden van het land op een andere manier aan journalistiek wordt gedaan?

We willen met de AVBB, de koepel van de twee zusterorganisaties VVJ en AJP, zo'n debat organiseren. Dat past perfect in de viering van de 125ste verjaardag van de organisatie. En we vermoeden dat veel mensen daar interesse kunnen voor opbrengen. 125 jaar persbond met verschillende activiteiten in de loop van dit jaar, we houden u graag op de hoogte.

Marc Van de Looverbosch
Voorzitter VVJ

Minister van Media Lieten (sp.a) plant overleg over werksituatie journalisten nog voor de zomer

NIEUWE STATEN-GENERAAL IN HET TEKEN VAN SAMENWERKING

Luc Vanheerentals

Op 6 mei roept Vlaams minister van Media Ingrid Lieten (sp.a) in The Egg in Brussel de tweede Staten-Generaal van de Vlaamse media samen. Het centrale thema is samenwerking. Later, maar nog steeds voor de zomer, volgt een rondetafel met uitgevers en journalisten over talentmanagement in de mediahuizen. Een gesprek met de minister van Media.

Lieten: "Samenwerking tussen mediahuizen in Vlaanderen is mijn inziens noodzakelijk om te anticiperen op de evoluties in het digitaliserende en steeds internationaler wordende medialandschap. Door meer samen te werken kunnen we de Vlaamse mediasector gezond houden en onze cultuur en eigenheid behouden. Denk aan de aankoop van tv-series in het buitenland of aan de mogelijkheden die de ipads bieden. Het is mijn aanvoelen dat we beter samen anticiperen op toekomstige evoluties dan te worden weggeblazen door grote Amerikaanse actoren."

Kris Peeters en Ingrid Lieten (foto Jullien Warnand/Belga)

Twee *keynotespeakers* werden uitgenodigd om hun licht te laten schijnen op de evoluties. Gerd Leonhard, auteur van *The future of Music* en *Music 2.0* en zaakvoerder van TheFuturesAgency, is *media futurist*. Volgens Leonhard zijn we beland in het tijdperk van de *Total Mobility*. De steeds omvangrijker wordende digitale content zorgt voor toenemende concurrentie. In die enorme informatiestroom is er een steeds grotere rol weggelegd voor aandachtsfilters. Ook de businessmodellen zijn aan het veranderen. Het web is immers een groot kopieerapparaat geworden en het accent verschuift van content naar de business eromheen. *Sharing* wordt het sleutelwoord. De gebruiker evolueert in het data-creatieproces van passieve consument naar actieve producent.

Jo Caudron die in 2009 Dear Media oprichtte, een consulting bedrijf gespecialiseerd in nieuwe media, is de tweede inleidende spreker. Hij zal de ideeën van Leonhard in Vlaams perspectief plaatsen.

Vervolgens staan vier parallelle panelsessies op het programma. Die over 'het Vlaamse medialandschap als ecosysteem' sluit het meest aan op het centrale thema. Lieten: "Staat sa-

menwerking een eigen businessmodel in de weg of komen we er juist versterkt uit als we de krachten meer bundelen?" Een tweede sessie behandelt het media-innovatiebeleid in Vlaanderen. Hier wil Lieten een stand van zaken schetsen over haar plannen om het VRT Medialab om te vormen tot een Vlaams Medialab, een idee dat ze eind vorig jaar al lanceerde. "Ook op dit vlak moet er meer worden samengewerkt. Mediahuizen zijn door hun economische realiteit sowieso meer geneigd in te zetten op innovatieprojecten die op korte termijn renderen terwijl er ook behoefte is aan innovatie die verder vooruit kijkt."

Vooraf het derde thema lijkt voor journalisten relevant. Hier wordt de vraag opgeworpen hoe de Vlaamse media het contact kunnen behouden met de opgroeiende en steeds diverser wordende mediagebruiker. Lieten: "De jongeren van vandaag zijn opgegroeid in een digitale wereld die ver af staat van het klassieke mediagebruik. Hun consumentgedrag is veel meer gericht op *digital on demand*. Ook daarmee moeten mediahuizen leren omgaan."

De laatste parallelsessie behandelt de vraag hoe we samen – ook met de cultuursector erbij – oplossingen kunnen uitwerken voor de bewaring en ontsluiting van audiovisuele archieven. In het Vlaams regeerakkoord is al sprake van de oprichting van een Vlaams Instituut voor de Audiovisuele Archivering. Dit vergt evenwel zware investeringen en behalve de maatschappelijke meerwaarde van het archiefmateriaal moet bijgevolg ook de bedrijfseconomische valorisatie ervan worden bekeken.

Journalisten

Hoe zit het intussen met de opvolging van de vorige Staten-Generaal, waar de werkomstandigheden van de journalisten centraal stonden? Minister-president Kris Peeters (CD&V) hekelde toen onverholven "de verpaupering van de media, onder meer als gevolg van slecht betaalde en slecht uitgeruste journalisten met een onzekere toekomst". Peeters stelde daarom rondetafelgesprekken in het vooruitzicht over de aanpassing van het wettelijk beroepsstatuut van de journalist, het statuut van freelancers en persfotografen, en de koppeling van Vlaamse perssteun aan de kwaliteit en de onafhankelijkheid van redacties.

Ook het nieuwe Vlaamse regeerakkoord in 2009 stelde een mediabeleid in het vooruitzicht "dat oog heeft voor de opleiding, arbeidsvoorwaarden en sociaaleconomische positie van journalisten". Een optie die Mediaminister Lieten later in haar eigen beleidsnota nog eens bekrachtigde. Ze beloofde daarin tevens de Vlaamse overheidssteun aan de geschreven pers "uitdrukkelijk te koppelen aan voorwaarden die de pluriformiteit versterken, kwaliteit en redactionele onafhan-

kelijkheid verhogen". Ook zou nog worden nagegaan in hoeverre de Vlaamse overheidscommunicatie "aan voorwaarden inzake de kwaliteit en pluriformiteit van de pers" kon worden gekoppeld.

"We werken hieraan nog steeds naarstig verder", stelt Lieten gerust. Eind vorig jaar liet ze door VUB-hoogleraar Katia Segers alvast een studie uitvoeren naar mogelijke knelpunten in de arbeidsomstandigheden van journalisten. "Nog voor de zomer gaan we een rondetafel over talentmanagement organiseren waarop deze studie aan uitgevers en journalistenvertegenwoordigers zal worden voorgesteld. Het debat zal dan expliciet gaan over de kwaliteit van de media en de arbeidsomstandigheden. Er is volgens mij immers een onmiskenbaar verband tussen kwaliteit en investeringen in mensen."

Over de inhoud van de studie wil Lieten voorlopig enkel kwijt "dat ze heel waardevol is als insteek voor het debat". "Deze studie moet ons helpen te kijken naar manieren om journalisten verder te ondersteunen in de uitoefening van hun job." Het thema zal dus niet aan bod komen tijdens de komende Staten-Generaal, maar Lieten zal daar wel toelichting geven over het opzet en de datum van het komende rondetafelgesprek.

Met het oog op de geplande rondetafel over talentmanage-

ment voerde de minister de voorbije maanden al heel wat gesprekken met journalisten, uitgevers en anderen. "De mediasector is in wezen een heel individuele sector waarin iedereen binnenskamers zijn eigen boontjes dopt wat de werkgever-werknemerrelatie betreft. Voor een echt, collectief gesprek over de arbeidsomstandigheden moet er mijns inziens aan beide kanten schroom overwonnen worden. Het is niet mijn bedoeling om als een olifant in een porceleinenkast regulerend te gaan optreden, maar veeleer een klimaat te creëren waarbij iedereen aan beide kanten inziet dat men er belang bij heeft om dit gesprek te voeren teneinde de kwaliteitsjournalistiek op te voeren en de eigen waardevolle Vlaamse content te behouden."

Ook in het kader van het nieuwe protocol over de Vlaamse steun aan de geschreven pers, goed voor 1 miljoen euro per jaar, hamert Lieten op het kwaliteitsaspect. "Ik heb insteek gevraagd aan verschillende mediaspelers en ik heb duidelijk aangegeven dat het nieuwe protocol veel belang moet hechten aan journalistieke kwaliteit en diversiteit. Binnen de Vlaamse regering is bovendien afgesproken dat pluriformiteit en kwaliteit in de toekomst belangrijke criteria worden in het globale communicatiebeleid via de Vlaamse pers. Ook daar zijn dus hefboomen die we kunnen gebruiken om onze doelstellingen te bereiken."

NIEUWE VVJ-BESTUURSRAAD VAN START

Op 23 maart kwam de recentelijk verkozen Raad van Bestuur van de VVJ voor het eerst bijeen. Naast de klassieke agendapunten (aanvaarding stagiairs, financiën, huisvestingsproject-Zennestraat...) werden de eerste lijnen uitgezet voor een promotiecampagne rond de officiële perskaart. Beroepsjournalisten op het terrein ondervinden immers meer en meer hinder van 'nieuwe', niet-erkende journalisten die hen het werken moeilijk of zelfs onmogelijk maken. De nieuwe VVJ-bestuursraad betuigde ook zijn steun aan P-magazine, dat werd veroordeeld voor zijn kritische berichtgeving over de Brusselse handelsrechter Francine De Tandt. P-magazine gaat tegen dat vonnis in hoger beroep.

Op de foto staan van links naar rechts: Denise Van Den Broeck (freelance internetjournalist), Lisbeth Moons (VVJ-secretariaat), Frans Wauters (directeur JAM, penningmeester VVJ), Ivan Declercq (VVJ-adviseur zelfstandigen), Hubert Van Humbeeck (Knack, ondervoorzitter VVJ), Lieven Van Assche (freelance fotojournalist, voorzitter VVB), Marc Van de Looverbosch (VRT, voorzitter VVJ), Bert Van Den Broucke (fotojournalist Photonews), Luc De Smet (VRT, freelance), Monica Moritz (freelance programmamaker), Filip De Rycke (TV Brussel), Danny Vileyn (Brussel Deze Week), Hans Brockmans (Trends), William Laenen (VRT), Marc Goossens (freelance), Wouter Bruyts (VTM, freelance), Farid El Mabrouk (Belga). Ontbreken: de bestuursleden Luc Standaert, Marc Van Impe, Walter Vanderstukken en Luc Vanheerentals.

(Foto LVA/PD)

Verslag van de Internationale Conference of Women Media Leaders in Washington, 23-25 maart 2011

GLAZEN PLAFOND OF PLAKKENDE VLOER ?

Margo Smit

“Denk er om, dames: We kunnen het. En we kunnen het beter. Want wij kunnen het op hoge hakken!” Bemoedigende woorden van een (inderdaad hooggehakte) collega-journaliste tijdens de International Conference of Women Media Leaders van eind maart in Washington. Een congres over de positie van de vrouw op de nieuwsvloer, aan de directietafel en in de headlines. Conclusie: vrouw en nieuws? Bijna altijd een moeizame relatie.

De *International Women's Media Foundation* besteedde er twee jaar onderzoek in 59 landen aan. Om tot de conclusie te komen dat vrouwen over de hele wereld nog altijd ondervertegenwoordigd zijn in de media. Niet alleen in de regels en minuten die de journalistiek vult, maar ook in de nieuwsorganisaties zelf, van de werkvloer tot aan de uitgeversstoel.

Een voorspelbare uitkomst? “Wereldwijd gezien misschien wel”, zegt Carolyn Byerly, professor aan de *Howard University School of Communications* en de leider van het onderzoek. “Maar het beeld wisselt sterk per regio, net als de oorzaken. En de mogelijke oplossingen dus ook.”

Want daar was het de IWMF om te doen: het formuleren van een strategie om aan dat voortdurende gebrek aan balans iets te doen. En dus haalde de organisatie, die al 21 jaar ijvert voor een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen in nieuws en *newsroom*, bijna tachtig vrouwelijke hoofdredacteurs, managers en verslaggevers uit vijftig landen naar de George Washington University om over oplossingen na te denken. “Niet om onszelf aan baantjes te helpen”, aldus de Berlijnse adjunct-hoofdredacteur van *Die Tageszeitung* Ines Pohl tijdens het openingsdebat. “Wel omdat vrouwen aan de mediatop voor een andere blik op het nieuws zorgen.”

Pohl is de enige vrouwelijke adjunct-hoofdredacteur bij een Duitse krant, vertelt ze. “Toen ik aantrad heb ik mijn redactie gevraagd om elke dag een foto op de voorpagina met een vrouw erop. En niet alleen een actrice of een popster. Eerst riep mijn fotoredactie: ‘Je beknot ons in onze nieuwskeuze.’ Maar ik dwing hen alleen maar extra te kijken naar de foto’s. En dat komt alle foto’s in *Die Tageszeitung* ten goede. Ook als er eens een dag geen vrouw op staat.” Brede grijns: “Al roept dan de redactie: ‘Ooo, we hebben nog geen foto voor Ines!’”

Onderzoekster Byerly en haar team vroegen vertegenwoordigers van 522 nieuwsorganisaties naar werkomstandigheden, benoemingsprocedures en salaris. In totaal deden 170.000 mensen uit de nieuwsindustrie mee. Wereldwijd bezetten vrouwen 27% van de posities in het management van nieuwsorganisaties (tegenover 12% in 1995) en 36% van de verslaggevers- en nieuwsanchor-banen (het heet blijkbaar niet voor niets nog steeds een *anchorman*). Bij de afdelingen nieuwsgaring en verwerking komen de vrouwen dichterbij een gelijke bezetting met 41%.

De wereldwijde uitkomsten verdoezelen echter een aantal opmerkelijke verschillen. Zo telt de journalistiek in Oost- en Noord-Europa juist veel vrouwen, met Litouwen als uitschieter: zo’n 70% van de (sub)toppers is er vrouw. In Azië dan weer zijn vrouwen in de media buitengewoon schaars (13%). Zuid-Afrika is een vrolijke dissonant (14% meer vrouwen dan mannen in de hogere journalistieke echelons) in een verder mager presterend Afrikaans koor. “Wat mij het meest verbaasde in al deze data is dat sommige

regio’s er over de hele breedte zo uitspringen”, zegt Byerly. “Neem Oost-Europa. Met al zijn feilen zorgde het communistische systeem er daar wel voor dat vrouwen een opleiding kregen en een plek op de werkvloer.” En over het achterblijven van Azië merkt ze voorzichtig op dat deze regio het moeilijkst was om in enkele conclusies samen te vatten. “De landen zijn er zo verschillend. Culturele barrières zijn daar echter overal aanwezig, en vrouwen zijn er nog maar sinds kort welkom in de journalistiek.”

Koersgevoelig

IWMF kon niet alle landen aan een onderzoek onderwerpen. Zo werden in West-Europa alleen nieuwsorganisaties in Frankrijk, Duitsland, Spanje en Groot-Brittannië onderzocht. (Scandinavië werd een aparte regio omdat de uitgebreide en egalitaire zwangerschapsregelingen daar de resultaten van heel Europa scheef zouden trekken.) Bij de in het totaal 47 kranten en omroepen met ruim 32.000 medewerkers in West-Europa blijken er bijna evenveel vrouwen als mannen werkzaam in de ondervraagde nieuwsorganisaties, zo’n 43%. Maar hogerop zijn de vrouwen schaarser, van 32% in het middenmanagement tot 26% aan de top. In Frankrijk en Groot-Brittannië krijgen ze in de meeste functies minder betaald dan de mannelijke collega’s, en ze hebben in alle vier de landen het vaakst een parttime contract (in sommige functies tot 80%).

“Het was nog behoorlijk lastig om gegevens te krijgen”, zegt Maria Edström, een van de regiocoördinatoren van het onderzoek in Europa. Professor Byerly vult aan, terwijl ze fronsst boven haar bord: “Angst voor transparantie, misschien. Vooral over de salarissen. Dat was vooral een probleem in Europa en Amerika. Koersgevoeligheid van de informatie was ook nogal eens een argument om niet mee te werken. Tot aan enkele van de Europese giganten toe.” Of die weigerachtigheid ook een boegbeeld als de BBC betrof? Byerly en Edström mogen het niet bevestigen, het rapport beloofde alle deelnemers aan het onderzoek anonimiteit. Ze glimlachen enkel.

Sessie na sessie wordt op dit driedaags congres besproken waar de oorzaken voor de ondervetegenwoordiging van vrouwen liggen. Is het de *glass ceiling*? Of soms stomweg de *sticky floor*? Worden de topfuncties meer begeerd door de mannelijke vergaderdijgers terwijl vrouwen liever het creatieve werk op de nieuwsvloer willen doen (West-Europa)? Moet er betere kinderopvang komen of werken vrouwen *sowieso* liever niet in nachtdiensten (Noord-Europa)? Moeten mediabedrijven hun medewerkers beschermen tegen seksuele intimidatie, door collega’s maar ook door hun bronnen (Azië)? Is er gebrek aan training (Afrika), aan transparantie over salarissen (Noord-Amerika) of aan rolmodellen (Latijns-Amerika)? En wat als er nu eens een gebrek aan mannen is (Oost-Europa)?

Meer vrouwen in het nieuws is niet enkel fair maar ook slim, was een van de conclusies van de Women Media Leaders Conference eind maart. (Foto Beth Ruwet)

Teodora Peeva is adjunct-hoofdredacteur van *Sega* in Bulgarije. Ze voelt zich een witte raaf in dit gezelschap, zegt ze tijdens een van de discussies. "Maar wij hebben ook met onevenwichtigheden te maken. Wij moeten juist mannen weten te trekken. Maar journalistiek heeft, als vrouwenvak, een lage status in ons land."

"En als het gaat om zware onderwerpen zoals onderzoeksjournalistiek", stelt Margarita Kadriu, directeur van het Kosovaarse *Top Kosova Radio*, "dan wordt toch al snel gezegd dat vrouwen dat niet aankunnen. Te gevaarlijk." De afdeling Oeganda knikt nadrukkelijk. "We lack ladies", zegt Barbara Kaija van de krant *New Vision*. "Zeker in onderzoeksjournalistiek. Dat vergt geduld en kan je prima in je eigen tijd doen, zonder de hectiek van het dagelijks nieuws. Uitermate geschikt voor vrouwen. Maar we hebben ze niet. Gebrek aan training, denken we hier."

En wat is het nut van quota? "Veel", zeggen de adjuncten uit Afrika en Noorwegen, waar met quota voor vrouwelijke politici of topbestuurders wordt gewerkt. Kjersti Sortland van *Verdens Gang* in Noorwegen: "Want als je niet meet of men nakomt wat men toezegt, gebeurt er niet veel. Quota helpen echt."

Familiedrama's

De cruciale vraag is toch: hoe erg is een ondervertegenwoordiging van vrouwen in en bij het nieuws? Wordt het nieuws beter van meer vrouwen op de vloer en aan de top? Ja, zegt Sortland en ze geeft een voorbeeld. "Jarenlang berichtten de Noorse media over zogenaemde 'familiedrama's', vrouwen en kinderen die door vaders om het leven werden gebracht. Ik heb toen gezegd: dit zijn geen familiedrama's, dit is gewoon moord. Geen eufemismen, geef het beest een naam. En toen hebben we een serie gemaakt over 72 vermoorde vrouwen. Van een man was dit nooit geaccepteerd, van mij wel. En zo was de berichtgeving een stuk eerlijker."

"We moeten in het nieuws een weerspiegeling zijn van onze lezers en kijkers," zegt Jennifer McGuire van *CBC*, de Canadese publieke omroep. "Dat is niet alleen *fair* maar ook slim. Vrouwen kijken naar nieuws, vrouwen kopen kranten. Dat doen ze alleen als je hun iets biedt, een beeld van de samenleving waarin ze zelf ook voorko-

men. Dat is geen liefdadigheid, dat is *good business!*" McGuire vertelt hoe een van haar ochtendnieuwsshows ging berichten over de buitenwijken in Toronto. "Daar woonden alleen domme mensen en huismoeders, zei men op de nieuwsredactie en onder de elite van de stad. Maar ons programma is inmiddels het best bekeken ochtendprogramma. En we behandelen nog steeds het nieuws." Kaija van de *New Vision* in Oeganda vult aan: "In Afrika ontwikkel je een land als je aan de stemmen, noden en wensen van vrouwen weet tegemoet te komen in je nieuws. Overigens: mannen zijn daarin onze beste bondgenoten."

Met een pak aan aanbevelingen gaan we de afsluitende bijeenkomst in. We stemmen over een *Plan of Action*, resoluties waarmee de delegaties in hun regio concrete doelen kunnen stellen. Latijns-Amerika zegt te zullen werken aan transparantie in de salarissen, want alleen dan kunnen vrouwen met argumenten onderbetaling aanvechten. Noord-Amerika wil vrouwen betere onderhandelings-tactieken aanleren. Afrika en Oost-Europa vragen om managementtraining voor vrouwen, West- en Noord-Europa willen helpen dergelijke programma's op te zetten. Training en coaching zijn sleutelwoorden, de tachtig van Washington richten hun blik vooral op de generaties jonge vrouwen die de nieuwsvloeren gaan bestormen. Wie de jeugd traint, beïnvloedt de toekomst. Rolmodellen te over op deze Washingtonse vierkante meters.

Naast mijn congresstoel staat een freelance *camjo*, een verslaggever die ook de camera bestiert. 'Mijn' camjo is jong, modieus in mini, en balanceert gracieus op 7 centimeter hoge pumps. Ze filmt ons, vier dagen lang, niet kapot te krijgen. Buiten is het *cherry blossom festival*, de kersenbloesem bloeit uitbundig, de toeristen stromen toe. Je wenst haar (en ons) een wandeling in de zon. Over het waarom van de hakken zegt ze niet veel. Ze horen erbij. Bij de jurk. Ze glimlacht, en ze filmt.

Zie voor het volledige onderzoeksrapport en het *Plan of Action*: <http://iwmf.org>

Prijs Karel Van Miert

Voor journalisten en toekomstige journalisten

Een initiatief van de Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in België en de Association of European Journalists

Thema: De impact van de Europese Unie op het leven van de Belgen

Eerste prijs:

1000 euro (bachelorstudenten)

1500 euro (professionele journalisten/masterstudenten)

Voorwaarden voor deelname en inschrijving op www.aej.org

Deadline: 09/09/2011

Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in België

HOE MEDIABEDRIJVEN TALENT KUNNEN AANTREKKEN

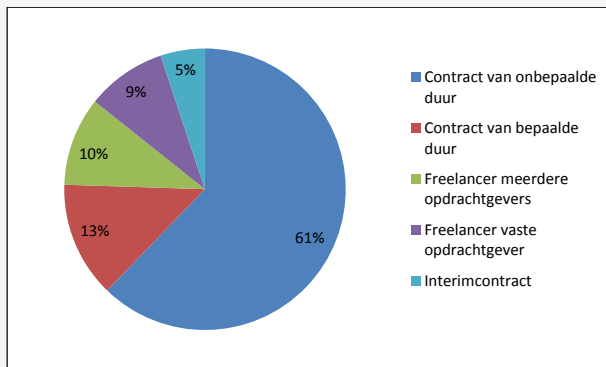
Als mediabedrijven talent willen aantrekken en behouden, hebben ze er alle belang bij dat het journalistieke vak aantrekkelijk blijft. Een realistische werkdruk en voldoende begeleiding zijn noodzakelijk voor de starters die, zoals hun oudere collega's, een verhoogd risico lopen op burn-out. Coaching en bijscholing tijdens de stageperiode naar aanloop van de beroepserkenning kan op dit vlak soelaas brengen.

*Marleen Teugels & Conny Vercaigne
Arteveldehogeschool*

Onderzoek in de Verenigde Staten geeft aan dat jonge krantenjournalisten een verhoogd risico lopen op burn-out. De grote werkdruk, gekoppeld aan een matig loon, leidt ertoe dat jonge Amerikaanse journalisten uit het beroep stappen. Hoe is het met de starters in Vlaanderen gesteld? Is het mogelijk beginnende journalisten beter te wapenen voor hun job? Tijdens eerder kwalitatief onderzoek kwam de grote nood naar boven aan coaching en bijscholing van journalisten (zie *De Journalist* van mei 2010). Zijn die noden effectief bij de starters aanwezig en hoe kunnen die het beste worden ingevuld?

Om een antwoord te krijgen op deze vragen werden in de zomer van 2010 alle beroepsjournalisten digitaal ondervraagd die op dat moment maximaal drie jaar aan de slag waren. 113 van de 363 journalisten die de digitale enquête ontvingen, hebben de vragenlijst volledig ingevuld, goed voor een respons van 31%. Na verwerking van de data, werden de resultaten via een praktijktoets afgetoetst op het terrein, aan de hand van open interviews met belangrijke stakeholders.

Bij de startende journalisten is het genderevenwicht bijna bereikt (56% mannen, 44% vrouwen), terwijl de doorsnee journalist nog altijd een man is (28% vrouwen). Nogal wat vrouwelijke 30-plussers haken af wegens de moeilijke combinatie van de werkdruk met hun privéleven. Starters zijn doorgaans jong, maar niet altijd (70% tussen 24 en 27 jaar). Dit kan samenhangen met het feit dat quasi de helft van de journalisten volgens de jongste profielstudie van de Gentse universiteit op latere leeftijd in het beroep stapt (zie *De Journalist* van juli 2008). Bijna alle starters genoten hoger, al dan niet universitair onderwijs. Slechts een handvol moet het doen met een humanioradiploma (4%). Bijna alle starters werken voltijds (90%). Deze data zijn op nogal wat punten gelijklopend met de resultaten van het Gentse profielonderzoek (zie *De Journalist*, juli-september 2008).

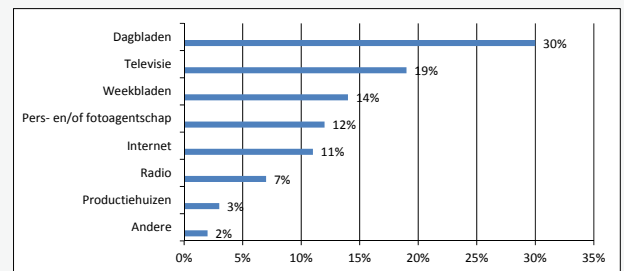

Figuur 1. Werksituatie van de starters: opvallend veel contracten van tijdelijke duur en interimcontracten.

Opmerkelijk is wel het precaire statuut van de in 2010 ondervraagde starters. Bijna 20% is aan de slag met een contract van tijdelijke duur of een interimcontract. 20% is freelancer, van wie de helft werkt voor maar één opdrachtgever. Slechts 61% van de starters heeft een contract van onbepaalde duur

(zie figuur 1). Het aantal contracten van onbepaalde duur lijkt bij jongeren opvallend lager dan gemiddeld (75%) voor de beroepsgroep (Raeymaeckers et al., 2008).

De ondervraagde starters gaan vooral aan de slag als journalist (64%). 10% werkt als eindredacteur, 9% als deskredacteur. Ze komen vooral terecht bij kranten (30%), televisie (19%), weekbladen (14%), pers- en fotoagentschappen (12%) en het internet (11%) (zie figuur 2). In de jongste profielstudie van de Gentse universiteit uit 2008 werkt gemiddeld 2% van de totale beroepsgroep in hoofdzaak voor het internet en 8% is aan de slag voor een pers- of fotoagentschap (zie *De Journalist* van juli 2008). Pers- en fotoagentschappen en het internet lijken bij de starters dus iets meer jobs te creëren, terwijl de kranten en weekbladen die traditioneel veel werk verschaffen, iets achteruit gaan. Dit kan wijzen op een lichte verschuiving onder invloed van de digitalisering en op een groeiende rol van persagentschappen in de berichtgeving.

Figuur 2. Belangrijkste medium waarvoor starters werken: meer internet en meer pers- en fotoagentschappen.

Aan de start

Hoe tevreden zijn beginnende journalisten over hun startbekwaamheid?

Aan de hand van een reeks items peilden de onderzoekers bij de beginnende journalisten naar de inschatting van hun startbekwaamheid. De hoofdmoot van de starters is tevreden over de eigen schriftelijke en mondelinge communicatieve vaardigheden in het Nederlands (respectievelijk sterke stukken schrijven en kennis hebben van interviewtechnieken). Het gros van de nieuwe lading journalisten zegt ook geen moeite te hebben om snel betrouwbare informatie te vinden op het internet. Meer dan de helft van de starters heeft het gevoel voldoende beslagen te zijn op het vlak van bronnenkennis, journalistiek deontologisch handelen, politieke achtergrondinformatie (kennis staatsstructuren) en mediakennis (relatie tussen pers en pr).

Ruim 40% van de starters is ontevreden over de eigen kennis van nieuwe researchvaardigheden (*mapping, wobbing, crowdsourcing*), over de mondelinge communicatieve vaardigheden in het Frans (interviewen in het Frans) en de juridische bagage (over de gang van een rechtszaak) waarover ze beschikken. Meer starters zijn ontevreden dan tevreden over hun economische bagage (jaarverslagen interpreteren), stressbestendigheidstechnieken (controle over stress, *mindfull-*

REKKEN EN VOORAL BEHOUDEN

ness), grafische kennis (layouts maken) en managementvaardigheden (coachen, financieel beleid). De overige onderzochte items, zoals achtergrondinformatie over Europa, praktische kennis van het web 2.0, audiovisuele ondersteuning, leverden een gevarieerd beeld op, zonder uitgesproken tevredenheid of ontevredenheid.

Nood aan bijscholing

Welke noden hebben starters aan bijscholing?

Trainingen over nieuwe researchtechnieken (*mapping, wobbling, crowdsourcing*) staan met stip op nummer één van de bijscholingen waar starters zeggen nood aan te hebben (zie figuur 3). Bijna 60% van de starters (58%) zegt dat dergelijke trainingen een lacune aanvullen. De nood aan gespecialiseerde trainingen hangt wellicht samen met recente evoluties binnen het journalistieke metier dat bijzonder snel verandert onder invloed van de voortschrijdende digitalisering. De computer biedt voortdurend nieuwe software mogelijkheden om data te verzamelen, te analyseren, te verwerken en te reproduceren. Het gebruik van de wet openbaarheid van bestuur geeft journalisten bijvoorbeeld handvatten om hele databanken ter beschikking te krijgen. De analyse hiervan aan de hand van gespecialiseerde software levert nieuwe inzichten op. Met behulp van steeds nieuwe softwarepakketten kunnen onderzoeksdata in kaart worden gezet (*mapping*) zodat ze aanschouwelijk zijn voor het publiek. Dit publiek kan door journalisten tijdens de nieuwsgaring worden ingeschakeld, wat opnieuw kan resulteren in interessante onderzoekscases (*crowd sourcing*). De nieuwe onderzoeksmethodes toepassen, vergt echter ervaring met nieuwe software, en met de wet openbaarheid van bestuur (*wob*). Op dit punt blijft Vlaanderen serieus achter in vergelijking met bijvoorbeeld Nederland, waar journalisten jaarlijks goed zijn voor een duizendtal *wob*verzoeken.

Ongeveer 40% van de starters geeft aan gebaat te zijn bij trainingen mondelinge communicatieve vaardigheden in het Frans. Dat lijkt problematisch en verdient nader onderzoek. Starters melden daarnaast nood te hebben aan cursussen creatief denken (*mindmapping, out of the box* denken...). Dit wekt geen verwondering in een verschaald medialandschap waarin journalisten geregeld nieuwe invalshoeken voor hun berichtgeving moeten bedenken omdat de berichtgeving in nogal wat media gelijkend is.

Meer dan een derde van de starters zegt nood te hebben aan trainingen in interviewtechnieken, stressbestendigheidstechnieken en schriftelijke communicatieve vaardigheden in het Frans. De nood van starters aan trainingen om stress in te

dijken, is opmerkelijk. Daarnaast is iets meer dan 30% van de starters vragende partij voor bijkomende juridische en economische achtergrondinformatie. 30% van de starters zegt baat te hebben bij basiskennis om snel online betrouwbare informatie te vinden. Dit cijfer kan verband houden met het feit dat een groot deel van de starters op latere leeftijd instroomt in het beroep.

Coach gezocht

Niettegenstaande de noden volgde slechts 27% van de starters het afgelopen jaar bijscholing. Meer dan de helft van de starters (53%) zegt dat personeelstekort het moeilijk maakt voor leidinggevendenden om bijscholing toe te staan. De starters hebben bijgevolg geen tijd voor bijscholing. Zomaar eventjes 77% van de starters zegt dat hun leidinggevendenden geen belang hechten aan bijscholing. Dat lijkt problematisch in het kader van de professionalisering van het beroep. De helft van de starters meldt dat hun leidinggevendenden alleen interne bijscholing financieren. Het gebrek aan bijscholing bleek ook reeds uit een eerdere meting van de Arteveldehogeschool bij de hele beroepsgroep (zie *De Journalist* van maart 2009).

Vroeger werden starters onder de vleugels genomen van een ervaren collega. Vandaag is dat niet langer het geval. Dat is niet naar de zin van de beginnende journalisten. Bijna 85% van de starters vindt coaching van beginnende journalisten noodzakelijk. *“Niet iemand zomaar in het water droppen en achteraf zien dat die niet verdronken is”*, suggereert een respondent. Onder coaching verstaan starters de begeleiding door een senior journalist, een mentor, of peter- en meterschap. Beginnende journalisten laten ook verstaan nood te hebben aan gerichte feedback en concrete ondersteuning tijdens de verslaggeving en de organisatie van het werk. Tijdens eerder kwantitatief onderzoek van de Arteveldehogeschool bij de hele groep beroepsjournalisten gaf meer dan de helft van de journalisten aan te weinig feedback te krijgen op geleverde prestaties van collega's en bazen (zie *De Journalist* van maart 2009).

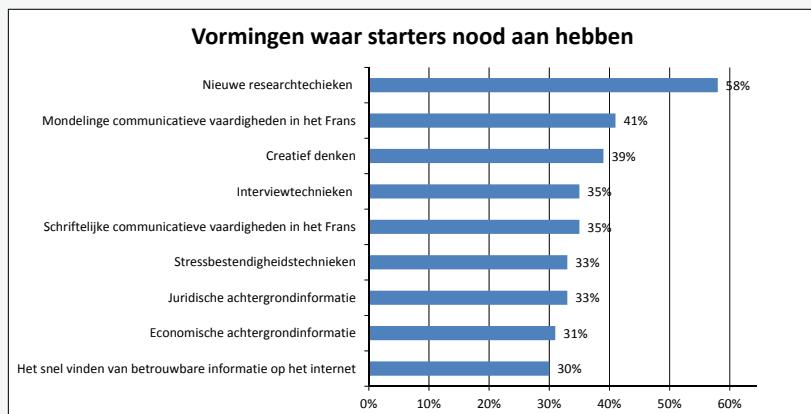
Meer starters zijn tevreden dan ontevreden over de contacten die ze hebben met collega's, de informatie die ze krijgen om opdrachten tot een goed einde te brengen en het werkvolume dat ze krijgen. Naast de ontevredenheid over de feedback en de coaching zijn meer starters ontevreden dan tevreden over de schouderklopjes die ze krijgen, de recuperatiemogelijkheden, het evenwicht tussen het werk en het privéleven, het aantal vrije weekends en de werkuren. De starters werken gemiddeld 44 uur per week, heel wat meer dus dan de 38-uren week, maar iets minder dan het aantal uren bij de hele beroepsgroep (45,5 uur per week in het profielonderzoek van de Gentse universiteit uit 2008 en 48 uur per week in de meting van de Arteveldehogeschool uit 2009).

Vroege burn-out

Tijdens de bevraging vonden de onderzoekers het ook interessant het risico op burn-out bij de starters te meten. Bij de totale groep beroepsjournalisten (N = 720) werden in 2009 immers risico's op burn-out vastgesteld die hoog waren, vergeleken met de gemiddelde werkende populatie en andere beroepsgroepen (zie *De Journalist* van maart 2009). Het leek interessant te achterhalen in welke mate burn-out ook reeds bij starters aanwezig zou zijn.

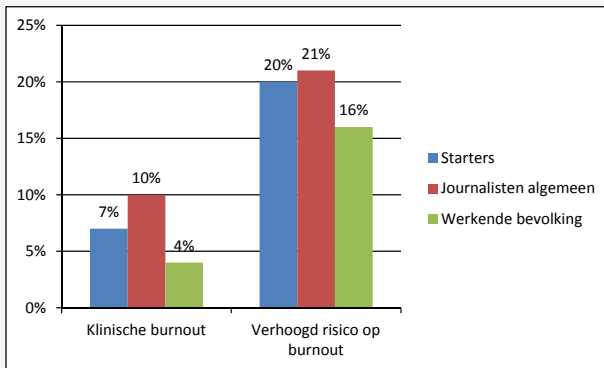
Burn-out is een syndroom dat aan het werk gerelateerd is

Vormingen waar starters nood aan hebben

Figuur 3. Vormingen waar starters zeggen nood aan te hebben.

waarbij naast uitputting, tevens sprake is van cynisme en een gevoel van verminderde persoonlijke bekwaamheid. Verhoogde niveaus van burn-out ontstaan vanuit een langdurige blootstelling aan chronische emotionele, mentale en interpersoonlijke stressoren op het werk. Burn-out kan leiden tot absenteïsme (afwezig zijn op het werk), presenteïsme (ziek gaan werken) en uitstroom uit de job, of uit het beroep. Kennis van factoren die aan burn-out gerelateerd zijn, levert handvatten op voor het uitwerken van een welzijnsbeleid binnen de sector. In de zomer van 2010 hebben de onderzoekers het niveau van burn-out bij de starters gemeten aan de hand van de internationaal gevalideerde en frequent gebruikte UBOS-A schaal. Hierdoor konden de resultaten vergeleken worden met de resultaten van de hele beroepsgroep en andere beroepen. De resultaten van de burn-out meting bij de starters zijn opmerkelijk. Omstreeks 7% van de starters heeft een niveau van burn-out dat overeenstemt met dat van patiënten die met burn-out zijn opgenomen in een ziekenhuis, tegenover 10% bij de totale groep van beroepsjournalisten en 4% bij de werkende bevolking. Zomaar eventjes 20% van de starters loopt een verhoogd risico op burn-out, tegenover 21% bij de hele groep van de beroepsjournalisten en 16% bij de werkende bevolking.

Figuur 4. Burn-out bij starters, vergeleken met het gemiddelde bij de hele groep van beroepsjournalisten en bij de werkende bevolking.

Aan de hand van het kwantitatieve onderzoek naar burn-out bij de totale groep beroepsjournalisten in Vlaanderen is het mogelijk te voorspellen welke factoren bij de totale groep significant met burn-out in verband staan. Werkgerelateerde factoren blijken op dit punt een doorslaggevende invloed uit te oefenen, veel meer dan bijvoorbeeld demografische factoren of werkgerelateerde achtergrondkenmerken. Van de werkgerelateerde kenmerken is werkdruk de voornaamste voorspellende factor voor burn-out bij de beroepsjournalisten. De meeste van de risicofactoren die bij de hele beroepsgroep van de journalisten significant met burn-out samenhangen, zijn eveneens voor de meerderheid van de starters problematisch.

Toekomst ?

Zien starters nog een toekomst in de journalistiek?

Hoe lang denkt de nieuwe generatie journalisten in de pers te blijven? 12% van de starters ziet zichzelf minder dan 5 jaar in het beroep. Een kwart van de starters zegt tussen 5 en 10 jaar actief in de pers te zullen werken. Een kwart ziet zichzelf meer dan 10 jaar in de journalistiek. Ongeveer een derde hoopt de volledige loopbaan in de journalistiek te kunnen blijven. Vraag is of het harde werk, het matige loon, het ontbreken van een privéleven, starters gaat motiveren om lange tijd in het beroep te blijven. Recent onderzoek in opdracht van het ESF Agentschap lijkt aan te geven dat Vlaamse jongeren minder dan oudere generaties bereid zijn hun privéleven voor het werk op te offeren (*Werken volgens het egelprincipe*, 2011). Dit is precies een heikel punt bij journalisten: "Mijn job is heel

moelijk te combineren met een gezin. Daarom ga ik rond mijn dertigste een andere baan zoeken en wat freelancen voor het plezier."

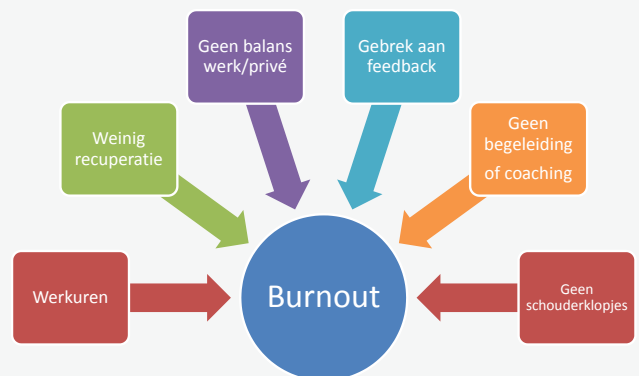
Hoe het tij te keren?

De resultaten van de meting bij de starters werden in december 2010 afgetoetst met vijf stakeholders uit de sector: de VVJ, het Fonds Pascal Decroos, een media-expert van de overheid, een topfiguur van een Vlaamse krantenredactie en van het management van een groot mediahuis. Deze respondenten suggereren dat de sector bijscholing en coaching van alle starters zou kunnen organiseren in het kader van de tweejaarlijkse stageperiode naar de aanloop van de beroeps erkenning. Dit kan eenvoudig in de praktijk omgezet worden, mits een kleine toevoeging aan de wet.

Voor de meeste respondenten die deelnamen aan de praktijktoets geschiedt coaching bij voorkeur door een senior journalist op de redactie. Dit is een win-win situatie. De senior journalist krijgt op deze wijze ook wat meer 'erkenning' voor zijn expertise. Voor de bijscholing kunnen zowel externe als *in company* trainingen georganiseerd worden. Meerdere stakeholders zijn van mening dat er nood is aan een overkoepelend bijscholingsaanbod dat toegankelijk zou moeten zijn voor alle starters, inclusief freelancers. Dit vormingssysteem zou sectoraal moeten worden uitgewerkt en extern worden aangeboden in samenwerking met hogescholen en universiteiten. Hier zou gewerkt kunnen worden met *credits* die meespelen bij het verlenen van een perskaart.

Bijscholing blijft bij voorkeur niet beperkt tot de starters. In het kader van de professionalisering van het beroep zou er een uniform sectoraal georganiseerd opleidingsaanbod moeten zijn voor de hele beroepsgroep. De grote nood aan permanente vorming hangt samen met de complexiteit van het vak, dat snel evolueert.

Het Fonds Pascal Decroos ziet voor zichzelf een rol weggelegd als het gaat om coaching van startende onderzoeksjournalisten. Het Fonds zou in dit kader een pool van beschikbare senior onderzoeksjournalisten kunnen samenstellen. Het Fonds kan ook bijscholing voor starters en ervaren journalisten organiseren in de vorm van gespecialiseerde stages bij redacties in het buitenland.

Figuur 5. Risicofactoren voor burn-out die bij het gros van de starters voorkomen.

Andere factoren die bij starters voorkomen en bij de beroepsgroep significant in verband staan met burn-out zijn:

- werkritme,
- stress
- lichamelijke en mentale roofofbouw
- interne spanningen op het werk
- werkonzekerheid bij freelancers
- gebrek aan bijscholing
- gebrek aan coaching
- geen partner hebben (30% van de starters is alleenwonend, zonder vaste relatie)

Beslissing over de klacht van De Wereld Morgen.be tegen De Groene Belg

Met een brief van 5 november 2010 dienen Han Soete, Christophe Callewaert en Dirk Barrez, namens de website *De Wereld Morgen*, klacht in tegen Jan-Pieter Everaerts, auteur van de nieuwsbrief *De Groene Belg*. Op vraag van Everaerts heeft de ombudsman van de Raad voor de Journalistiek getracht een minnelijke regeling tussen partijen te bewerkstelligen, maar een overeenkomst kon niet worden bereikt. In zijn nieuwsbrief 437 van 14 december 2010 neemt Everaerts de klacht integraal op en geeft hij er een antwoord op. De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft de zaak behandeld op 18 februari 2011. Namens *De Wereld Morgen.be* verscheen Han Soete, coördinator. Jan-Pieter Everaerts was persoonlijk aanwezig.

DE FEITEN

In de nieuwsbrief *De Groene Belg* 403 van 11 oktober 2010 wordt een artikel van Jan-Pieter Everaerts gepubliceerd onder de titel 'De Wereld Morgen verzwijgt Nobelprijs voor de Vrede voor Chinese dissident'. In het stuk betoogt Everaerts dat *De Wereld Morgen* niet heeft bericht over de toekenning van de Nobelprijs voor de vrede aan de Chinese dissident Liu Xiaobo en hij schrijft hierover: "Dat laat zich verklaren doordat twee van de drie DWM-kopstukken radicale PVDA'ers zijn: Han Soete en Christophe Callewaert."

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klagers verwijten Everaerts in de eerste plaats dat hij hen niet voor publicatie van het artikel heeft gecontacteerd. Navraag bij de redactie van *De Wereld Morgen* had hem kunnen leren dat die verscheidene vredesorganisaties had aangesproken om een stuk te publiceren over de toekenning van de Nobelprijs voor de vrede, en dat de organisatie Vrede hierover een bijdrage had toegezegd die eerstdaags zou worden opgenomen. In de tweede plaats vinden klagers dat Everaerts een leugen heeft verspreid door te schrijven dat *De Wereld Morgen* "het jaarrapport van Amnesty International over het groot aantal terechtstellingen in China van haar website hield", terwijl dat jaarrapport al sinds 27 mei 2010 integraal op de website staat. Ten derde betogen klagers dat Everaerts op lasterlijke wijze insinueert dat *De Wereld Morgen.be* volledig onder controle staat van één politieke partij, terwijl de twee journalisten die hij noemt geen lid zijn van de PVDA, de regels en de code van de Raad voor de Journalistiek, van de Europese Unie en van de UNO onderschrijven en het journalistieke metier voorrang geven op om het even welk partijbelang.

Jan-Pieter Everaerts betoogt dat de klacht kadert in een polemiek die de partijen al geruime tijd voeren, en dat zijn nieuwsbrief slechts een gecontroleerde verspreiding kent van ongeveer 400 exemplaren. Hij begrijpt niet waarom klagers zo zwaar tillen aan de zaak en waarom ze niet gewoon in zijn nieuwsbrief hebben gereageerd. Wat het eerste onderdeel van de klacht betreft, blijft Everaerts erbij dat *De Wereld Morgen* het nieuws over de Nobelprijs niet had op het moment van publicatie van zijn nieuwsbrief en dat het niet

aan hem behoorde om na te gaan wat *De Wereld Morgen* in de toekomst er eventueel over zou publiceren. Voorts voert Everaerts aan dat het bewuste Amnestyrapport over terechtstellingen in China pas met twee maanden vertraging op de website *De Wereld Morgen.be* werd geplaatst, en dat zijn kritiek hierover dus terecht was. Ten slotte betoogt Everaerts dat de twee journalisten nooit een geheim hebben gemaakt van hun lidmaatschap van een politieke partij, en dat hij ook op dat vlak correct heeft bericht.

BESLISSING

Over het niet natrekken van informatie:

Op zich is de vaststelling die Everaerts maakte in zijn nieuwsbrief 403 van 11 oktober 2010 niet onjuist. Op het ogenblik van de verzending van *De Groene Belg* had *De Wereld Morgen* nog niet bericht over de toekenning van de Nobelprijs voor de vrede. Everaerts was er journalistiek dan ook niet toe gehouden om, vooraleer deze feitelijke vaststelling te melden, aan *De Wereld Morgen* een reactie en commentaar te vragen.

Over het verspreiden van leugens:

Het klopt dat *De Wereld Morgen*, zoals klagers aanvoeren, sedert 27 mei 2010 het jaarrapport van Amnesty International op zijn website heeft geplaatst, en dat in dat rapport ook uitvoerig de mensenrechtensituatie in China wordt behandeld. De kritiek van Everaerts in zijn nieuwsbrief slaat echter op het feit dat *De Wereld Morgen* destijds niet heeft bericht over een specifiek rapport van Amnesty over terechtstellingen in China, een rapport dat op 30 maart 2010 werd vrijgegeven. Op zich is de vaststelling van Everaerts dus evenmin onjuist.

Over het verspreiden van laster:

De Raad voor de Journalistiek neemt akte van het feit dat de twee genoemde journalisten van *De Wereld Morgen* geen lid (meer) zijn van een politieke partij. In die omstandigheden is de verwijzing naar hun lidmaatschap in *De Groene Belg* niet (meer) accuraat. Door de aard van de publicatie en de stijl van het artikel, is het echter voor de lezer duidelijk dat deze vermelding kadert in een polemiek, en dat de bijdrage van Everaerts te beschouwen is als een opiniebijdrage. Artikel 8 van de Code van de Raad voor de Journalistiek bepaalt hierover: 'Als auteur van een opiniebijdrage, een column of cartoon geniet de journalist een grotere mate van vrijheid om zijn mening te geven en om conclusies te trekken uit de feiten dan in zijn feitelijke berichtgeving'. Everaerts heeft, door zijn polemische verwijzing naar vermeende partijpolitieke beïnvloeding, dan ook geen beroepsethische fout begaan.

De Raad voor de Journalistiek is daarom van oordeel: De klacht is ongegrond.

Brussel, 10 maart 2011

Voorbij het cliché (6): LEVEN IN ARMOEDE

'ECHT HOPELOOS IS HET NOOIT'

Een verpleegster ging langs bij twee gezinnen die onlangs een kind hadden gekregen: een kansarm gezin en een middenklassefamilie. Bij beide gezinnen was het huis een beetje rommelig en lag de moeder in de zetel. In het gezin uit de middenklasse noteerde de verpleegster: "De moeder is moe door de bevalling en moet haar weg nog zoeken in het organiseren van haar huishouden." Een identieke situatie leidde in de kansarme familie tot de vraag of de moeder de zorg voor het kind wel aankon, en of het wel verantwoord was om in dergelijke onhygiënische omstandigheden een kind op te voeren.

Ons verwachtingspatroon en ons wereldbeeld bepalen hoe we situaties interpreteren. Journalisten ontsnappen daar evenmin aan als verpleegsters. "Journalisten zijn zelf niet arm. Ik snap dat zij zich niet spontaan kunnen inleven in een situatie die zij nooit hebben ervaren. Maar er is al een groot verschil tussen zij die het proberen en zij die dat niet doen", zegt Swa Schyvens.

Je zou het hem niet aangeven, maar Swa is arm. Het **Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen**,

nam hem in dienst als ervaringsdeskundige. De naam van dit verenigingenverbond is al een eerste vingerwijzing. "Armen kunnen net zo goed zelf bepalen wat het beste voor hen is en hoewel alle hulp welkom is, toch hebben ze niet noodzakelijk een hulpverlener nodig die in hun naam spreekt", verklaart Swa Schyvens. "De lange naam van onze organisatie is een eerste manier om de clichés rond armoede te doorbreken. Iedereen kent die vooroordelen wel: armen zijn marginaal, vuil, lui en slecht opgevoed. Ze drinken te veel en kunnen niet voor hun kinderen zorgen. Ze leven onhygiënisch. Maar zeg eens eerlijk, is het hier vies?" Swa stelt de vraag terwijl hij ons rondleidt in zijn kraaknette Berendrechtse doorzonwoning.

In 2008 leefde 14,6% van de Belgische bevolking met een zogeheten verhoogd armoederisico. De gegevens komen van de gezaghebbende EU-SILC-enquête, wat staat voor *European Union - Statistics on Income and Living Conditions*. De maatstaf voor kansarmoede is 60% van het mediaan netto equivalent inkomen. Voor België werd de grens gelegd op een inkomen van 966 euro per maand voor een alleenstaande en 2029 euro voor een huishouden van twee volwassenen en twee kinderen – het Belgisch leefloon is overigens lager. Een Belg op de zeven zit onder de kansarmoedegrens. In absolute cijfers komt dat overeen met ongeveer 1.600.000 personen. Alleen al door

de macht van het getal kan het niet anders dan dat het om een diverse groep gaat waarvan zeker niet iedereen beantwoordt aan het clichébeeld van de kansarme. Een Belg op de zeven betekent overigens ook dat er ongetwijfeld veel verborgen kansarmoede moet bestaan. En dat er ook bejaarden, studenten of mensen met vast werk verscholen zitten in deze statistiek – misschien wel mensen die u zelf kent, maar van wie u het nooit gedacht had.

Sensatie

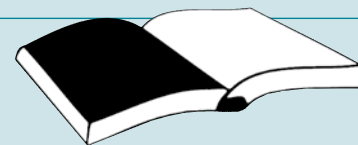
Via zijn werkgever treedt Swa Schyvens bij tijd en wijlen op als woordvoerder van deze verscheiden bevolkingsgroep. Schyvens geeft jaarlijks twintig à dertig interviews en is dus goedgeplaatst om te oordelen hoe journalisten het onderwerp armoede benaderen. "Het verschil tussen een journalist die maar met een half oor luistert en een die echt het waarom van je verhaal wil kennen, dat voel je direct", zegt de ervaringsdeskundige. "De eerste zoekt in je woorden naar clichés en wil eigenlijk vooral zijn eigen vooroordelen bevestigd zien. De tweede houdt een open blik en schrijft daarom volgens mij betere artikels. Je mag nooit te rap over iemand denken: die mens heeft zijn miserie zelf gezocht. Want achter iedere situatie zit een verhaal, een logische verklaring. Ik vind dat journalisten de ambitie moeten hebben om telkens naar dat diepere verhaal op zoek te gaan. En het spijt me het te zeggen, maar sommige van je vakgenoten zoeken te graag naar sensatie."

Mensen lezen nu eenmaal wat spannend en sensationeel is, brengen we daar tegenin. "Laat ik je eens zeggen tot wat die reddenarie leiden kan", zucht Swa. "Een paar jaar geleden vroeg een journalist me mijn levensverhaal te vertellen, om te begrijpen hoe ik in de armoede was beland. De kern van mijn verhaal is dat ik in mijn jonge jaren op de dool raakte waardoor ik op straat ben beland. Ik snap nog steeds niet waarom, maar in het artikel werd dat neergeschreven alsof mijn moeder mij had buitengezet. Dat klopte niet, maar het zal misschien spannender hebben geklonken? In ieder

geval heeft dat interview haar veel verdriet gedaan. Drie weken later is ze gestorven en ik heb het niet meer met haar kunnen uitpraten. Mijn familie spreekt sindsdien niet meer met mij, en dat versta ik zelfs. Mij was beloofd dat ik het stuk op voorhand zou kunnen lezen, maar om een of andere reden is dat er toch niet van gekomen. Later is die journalist

(Foto Mark Renders/PhotoNews)

Jef Van Baelen

zijn excuses komen aanbieden. Ik ben niet rancuneus, maar natuurlijk zit ik er nog wel mee. Een artikel kan grote gevolgen hebben in een mensenleven en journalisten zijn zich daar duidelijk niet altijd van bewust. Ze hebben mij geportretteerd als een levend cliché en dat is me duur komen te staan."

Sprankel hoop

Swa Schyvens is letterlijk een gediplomeerd ervaringsdeskundige. Vzw De Link organiseert in Antwerpen, Hasselt, Gent, Brussel en Kortrijk opleidingen voor wie uit de generatiearmoede komt en sinds de kindertijd sociale uitsluiting aan de lijve heeft beleefd. Het doel van de cursus, die in totaal vier jaar duurt, is meervoudig: enerzijds de cursisten hun zelfrespect laten herwinnen en hun vaardigheden bijbrengen die een uitzicht op een job bieden, maar anderzijds ook hun specifieke kennis en ervaring nuttig maken voor de maatschappij. Van de 81 cursisten die afstudeerden sinds de opleiding startte in 2001, zijn er momenteel 57 aan het werk als ervaringsdeskundige armoede. Er zijn er onder meer aan de slag in OCMW's, bij de VDAB en in de bijzondere jeugdzorg. In feite zijn ervaringsdeskundigen ideale aanspreekpunten voor journalisten; ze kennen de praktijk én het beleid. Swa Schyvens vermeldt nog een bijkomend pluspunt: hij heeft in zijn opleiding tot ervaringsdeskundige mondig leren worden. Geen overbodige luxe in de omgang met journalisten en praktisch, bekeken vanuit het standpunt van de journalist. Het is altijd makkelijker werken met iemand die vlot praat.

De ervaringsdeskundige van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, wuift ons uit met

Ervaringsdeskundige Swa Schyvens: 'Het verschil tussen een journalist die maar met een half oor luistert en een die echt het waarom van je verhaal wil kennen, dat voel je direct.'

een tip voor journalisten die hun stukken eens een andere, minder voor de hand liggende richting willen uitsturen: zoek telkens ook naar het positieve binnen het armoedeverhaal. Dat is volgens Swa bijna altijd aanwezig. "Zelfs al gaat het

over een donkere situatie, er is altijd een sprankel hoop en die mag best vaker in beeld komen", zegt hij. "Kijk naar mij: dankzij mijn armoede ben ik nu een opgeleide deskundige die vaak in de krant staat. Armoede kan je inzichten en krachten bieden die je anders

niet zou hebben. Hoe mensen zich staande weten te houden onder moeilijke omstandigheden: dat zijn eigenlijk net heel positieve verhalen. Niet alles is mooi en natuurlijk moet het nooit fraaier worden voorgesteld dan het werkelijk is, maar ik denk dat je verrassende antwoorden krijgt wanneer je vraagt wat mensen hebben geleerd uit wat ze hebben meegemaakt. Trouwens, als journalisten wanneer het over armoede gaat alleen maar schrijven over de miserie, dan zouden de lezers nog gaan denken: dit is toch hopeloos, we lezen beter iets anders. En dat mag de conclusie niet zijn, want echt hopeloos is het nooit."

Het Vlaams Netwerk organiseert regelmatig vormingen over armoede en zou er, indien daar voldoende interesse voor bestaat, graag ook een organiseren specifiek voor journalisten. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met vormingsmedewerker Stef Jorissen: 02/204.06.33 of stef.jorissen@vlaams-netwerk-armoede.be.

Nuttige links:

- www.vlaams-netwerk-armoede.be: Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.
- www.bapn.be: Belgisch Netwerk Armoedebestrijding.
- www.eapn.eu: The European Anti-Poverty Network.
- www.samenlevingsopbouw.be: de sector Samenlevingsopbouw organiseert maatschappelijk kwetsbare groepen.
- www.decenniumdoelen.be: samenwerking van sociale organisaties tegen armoede.
- www.oases.be: de onderzoeksgroep Armoede, Sociale uitsluiting en de Stad' van de Universiteit Antwerpen.
- www.caw.be: centra voor algemeen welzijnswerk.
- www.de-link.net: opleiding en tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting.
- www.bindkracht.be: project van de Karel De Grote-Hogeschool dat kwaliteitsverbetering in de hulpverlening aan mensen in armoede betracht.
- www.armoede-in-zicht.be: gezamenlijk project van het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar Armen het Woord nemen en Welzijnzorg vzw.
- www.mi-is.be: overheidsdienst maatschappelijke integratie. Wetgeving rond armoedebestrijding.
- www.armoedebestrijding.be: steunpunt dat analyses en aanbevelingen formuleert aan het beleid.

CIn deze maandelijkse rubriek duikt Manu Adriaens in de geschiedenis van de Vlaamse journalistiek. Letter na letter ontdoet hij memorabilia uit het rijkgevulde media-archief van het stof: opmerkelijke uitspraken van perslui uit de afgelopen decennia, miniverhaaltjes die minstens een glimlach opwekken, wijsheden van oude ratten voor beginners in het vak. Een abecedarium voorbij de waan van de dag.

Café (1)

Als reporter voor radio en televisie belde Martin Heylen jarenlang onaangekondigd bij tientallen woningen aan. Overal werd hij vriendelijk ontvangen en later mocht hij ook altijd terugkeren. Zijn geheim? "Mijn talent – als je dat al een talent kunt noemen – is dat ik goed naar mensen kan luisteren. Dat ligt in mijn natuur, het is geen systeem of truc. Ik ben opgegroeid in het café van mijn ouders en daar heb ik geleerd dat ik tegen iedereen vriendelijk móést zijn. Zodra de mensen binnen waren en aan de toog zaten, was het onze taak er vooral voor te zorgen dat ze bleven zitten."

Café (2)

Siegfried Bracke, tegenwoordig parlementslid voor de N-VA, was oorspronkelijk leraar maar besloot opeens dat hij evengoed journalist bij de openbare omroep kon worden. Hij vertelde het in 2000 aan *Dag Allemaal*: "Ik durf het bijna niet te zeggen, maar op een nacht hoorde ik in een Gents café dat er een journalistenexamen op de toenmalige BRT was. Iemand had inschrijvingsformulieren bij zich, en toen hebben we die met een tiental mensen onmiddellijk ingevuld. Koning Alcohol had op dat moment al aardig zijn werk gedaan..."

Café (3)

Ook huidig Europees parlementslid (voor LDD) Derk Jan Eppink was oorspronkelijk een journalist. In 1995 maakte de Nederlander de overstap van *NRC Handelsblad* naar de Vlaamse krant *De Standaard*, waarvoor hij de nationale politiek ging volgen. Wat hem al gauw opviel? "Het Nederlandse parlement lijkt op een Bijbelstudiekring, de Belgische kamer op een volkscafé waar gelachen en gevloekt wordt."

Rik Van Cauwelaert
(foto Filip De Smet/PhotoNews)

Camera

Rik Van Cauwelaert, directeur van de *Knack*-redactie, ziet Belgische politici op de televisie soms een merkwaardige metamorfose ondergaan: "Spreek bijvoorbeeld Herman De Croo onder vier ogen en je hoort een verstandige man, een integere liberaal. Haal er een camera bij en hij wordt een karikatuur van zichzelf."

Carnaval

Wat was de jeugdroom van televisiefiguur Marcel Vanhilt? "Ik denk niet dat ik een specifieke jongensdroom had", zegt hij, "maar tijdens het carnaval verkleedde ik me altijd als reporter: lange regenjas, deukhoed met een kaartje achter de hoedenband waarop *Press* stond, en twee fototoestellen op mijn buik. Eigenlijk ben ik dat later ook een beetje geworden. Maar waarom? Geen idee. Het zit hem waarschijnlijk in de diepe gronden, die vooral ondoorgrondelijk zijn."

Cassette

Toen Mark Uytterhoeven als losse medewerker op de VRT-sportredactie begon, mocht dat geen verrassing worden

genoemd: tijdens zijn studententijd had hij voor de fun al imitaties van journaals in elkaar geflanst. "Net in die periode schreef de firma BASF een wedstrijd uit", weet Uytterhoeven nog. "De opdracht luidde: 'Wees een minuut geestig op een van onze cassettes.' De te winnen prijzen waren twintig ministereketens en een massa cassettes. Ik lichtte drie keer een minuut uit mijn imitatiejournaals en stuurde drie cassettes in: een op mijn naam, een op naam van mijn toenmalige lief en een op naam van een kameraad die bij mij op kamers zat. Mijn vader verzuchtte: 'Jongen toch, je bent met mijn geld aan het spelen. Studeer liever in plaats van je met zulke onnozelheden bezig te houden.' Maar een paar weken later ging de deurbel. Ik had gewonnen. Meer zelfs: zowaar twee ministereketens en vijftig cassettes waren voor mij bestemd. Tegen mijn vader zei ik: 'Zie je dat? Daarvoor moet jij twee maanden werken, ik één minuut.' Dat is de rode draad in mijn leven: ik heb altijd de vrijheid genomen om mijn eigen weg te banen."

Champagne

Gust Geens was een van de eerste cineasten die voor de Vlaamse televisie aan de slag mochten. Een herinnering van hem die hij opdiepte in 2003, toen de VRT haar 50-jarig bestaan vierde: "Er was een tijd dat de openbare omroep nog veel belangstelling toonde voor de duivensport, mede dankzij de grote interesse hiervoor van de legendarische journalist Pol Jacquemyns. Op een dag gingen we op reportage bij een duivenmelker in West-Vlaanderen. Toen we

(foto Didier Lebun/PhotoNews)

daar arriveerden, bleken alle kinderen thuis te zijn. 'Moeten die niet naar school?' vroeg Pol. 'Ah nee', zegden die vader en moeder, 'want we wisten dat u kwam.' De televisie op bezoek, dat betekende toen als het ware de koning op visite! Ooit hebben we zelfs champagne gedronken op een duivenkot. Nadien heb ik Pol, die al op leeftijd was, moeten ondersteunen van al die trapjes naar beneden. Toen ik hem eenmaal goed en wel in de auto had gekregen, heeft hij daar de hele tijd de as van zijn sigaar zitten afkloppen in de luidsprekers van mijn radio. Ik heb die *speakers* nadien mogen weggooien."

Clash

Definitie van een goed interview volgens filmregisseur Marc Didden, die ooit zelf journalist was: "Een interview is niet het

afhaspelen van een vragenlijst of het bevredigen van een jeugdroom. Nee, het is de clash van twee persoonlijkheden, waar misschien een goed gesprek uit volgt dat voor de lezer interessant kan zijn. Voorwaarde: degene die het bandje uittikt, moet een beetje hersens hebben.”

Cocacolarisering

Na 25 keer de Tour hebben gevolgd, was radioreporter Jan Wauters er in 1993 ter plaatse niet meer bij. Hij haakte af vanwege wat hij zelf de *cocacolarisering* noemde, een woord dat eigenlijk al lang in *Van Dale* had mogen opgenomen zijn. “Rond de Tour is een pseudocultuur ontstaan”, motiveerde Wauters in 1993 zijn beslissing om thuis te blijven. “De media komen niet meer om de Ronde vast te leggen en het avontuur te volgen, maar om er spektakel uit te kloppen. Als ik niet meer de zweetgeur van de sport kan snuiven, als ik niet meer kan zien of al het vet van de benen is, dan heb ik mijn plaats daar niet meer. En eigenlijk ben ik dan de verliezer. Ik verlies, want die jonge snaak die droomde van de Ronde waarin hij zich met de renners vereenzelvigde, maar ook reporter bleef – dus afstandelijk – beoefent nu een soort instant-verslaggeving.”

Collega

De Franse romancier Antoine Blondin, die in 1991 stierf, schreef tijdens de Tour cursiefjes voor het organiserende blad *L'Equipe*. Een van de collega's in de karavaan met wie hij uitstekend kon opschieten, was de Vlaming Robert Janssens van *Het Laatste Nieuws*. “Die Blondin was eigenlijk een alcoholist pur sang”, glimlacht Janssens. “Daar kwam hij zelf trouwens voor uit. Hij zei: ‘Ik ben geen schrijver die drinkt, maar een drinker die schrijft.’ Toen hij eens tijdens een Tour enige tijd spoorloos was geweest voor de hoofdredactie van *L'Equipe*, klonk het achteraf verontschuldigend: ‘Ik heb tevergeefs gezocht naar een café dat gesloten was.’ Blondin en ik zagen elkaar elke dag even, vlak voor de start van de rit. Op een keer heeft hij me uitgelegd waarom hij zo van alcohol hield: ‘Toen ik nog een puber was, stotterde ik enorm. Maar rond mijn zestiende dronk ik voor het eerst een pastis, en kijk, ineens kon ik praten als een advocaat.’ De drank beschouwde hij dus gewoon als een geneesmiddel.”

Comeback

Hoe valt de teloorgang van de nationale voetbalploeg te stoppen? Kamagurka meent in 2007 de oplossing te kennen: “Rik De Saedeleer moet weer de televisiecommentator worden. Onder hem speelden de Rode Duivels wél goed.”

Commentaar

Die Rik De Saedeleer stelde ooit aan zijn door hem bewonderde BBC-collega Kenneth Wolstenholme de vraag waar het eigenlijk op aankomt bij het leveren van voetbalcommentaar. De Saedeleer: “Het bondige antwoord van Wolstenholme luidde: ‘Goede commentaar is: alles wat overblijft als je wegcijfert wat de mensen thuis zien.’ Tja, als dát de definitie is, moet ik je zeggen: ik hoor tegenwoordig veel televisieverlaggevers die negentig minuten aan het woord zijn, maar geen twee minuten commentaar geven.”

Compilatie

Misdaadauteur Stan Lauryskens doet een boekje open over de jaren zeventig van de vorige eeuw, toen hij verhalen verzor voor het weekblad *Panorama*: “Elke week schreef ik een coverstory over een beroemde buitenlandse filmster:

Farah Fawcett (foto Photonews)

Marlon Brando, Faye Dunaway, Farah Fawcett, je noemt ze maar op. Ik was zoegezegd de correspondent Steven Stanley in Hollywood, maar in werkelijkheid maakte ik al die stukken op een zolderkamer in de Antwerpse Jan Blockxstraat. Ik haalde artikelen uit diverse tijdschriften en maakte daar een spetterende compilatie van. Op een keer wist ik niet meer over welke filmster ik zou schrijven. Ik had ergens gelezen dat Walt Disney op bezoek was geweest bij Salvador Dalí in Cadaqués. Aan Disney had hij zijn verzameling seksfilms getoond. Toen verzon ik het verhaal dat beide heren samen de grootste pornotekenfilm aller tijden zouden maken. Na publicatie van dat artikel in *Panorama* kreeg ik een telefoon van een schatrijke Antwerpenaar. Hij vroeg me: ‘Kunt u eens tot bij me komen?’ Hij bleek de directeur te zijn van de beleggingsfirma IIC en wilde dat ik de kunstafdeling zou leiden. ‘Waarom uitgerkend ik?’ vroeg ik hem. Zijn antwoord: ‘Omdat u zelfs Salvador Dalí kent. Ik heb uw interview met hem gelezen. Knap werk!’ Stan Lauryskens hapte toe. “Want die dag leerde ik: de mensen willen bedrogen worden.” Dat hij later vanwege malafide praktijken voor die beleggingsfirma in de gevangenis zou belanden, was iets waar Lauryskens op dat moment nog geen rekening mee hield.

Compliment

ZAK, cartoonist van *De Morgen*, signeert op de Boekenbeurs in Antwerpen zijn *ZAK-agenda*. Een vrouw, blijkbaar op zoek naar een agenda, spreekt hem aan: “Heb je die niet zonder tekeningen?” Eindelijk het goede formaat gevonden, maar dan staat er binnenin van alles in de weg...

Concentratie

Radiojournalist Piet Theys verslaat in 1969 met Jan Wauters en Marc Stassijns de Ronde van Frankrijk. Het is de eerste Tour die Eddy Merckx op zijn naam zal schrijven. In een van zijn dagelijkse commentaarstukken (later gebundeld in de pocket *Dagboek van de Ronde die Eddy won*) spreekt Theys zijn verbazing uit over de encyclopedische kennis van sommige van zijn collega's: “Er zijn hier een paar volgers die alles weten van de Tour. Als een renner uit zijn oor bloedt, citeren ze al de vorigen die ook uit het oor hebben gebloed sedert 1903. Wint iemand op zijn verjaardag, dan citeren ze al de vorigen die sedert 1903 ook op hun verjaardag wonnen. En ik, ik weet van de Tour van vorig jaar al niks meer.” Maar daar staat tegenover dat Theys dingen opmerkt die de andere journalisten in de perskaravaan ontgaan. Zoals: “Boven op de Ballon d'Alsace, tussen eindeloze trossen mensen, zat een kindje van zowat anderhalf jaar op een potje, met een uitdrukking

van: waar maken al die mensen zich druk over? Eerst dit en daarna zullen we nog wel eens zien. Het was een heel gave concentratie – de concentratie van een kampioen.”

Marc Didden (foto Koen Blanckaert/PhotoNews)

Conducteur

De hier al geciteerde voormalige *Humo*-verslaggever Marc Didden zette in de vorige eeuw de popjournalistiek bij ons op de kaart. En daar zijn sommigen hem nog altijd dankbaar om. Didden: “Op een dag in 2008 zat ik in de trein van Londen naar Brussel. Toen de conducteur langskwam, vond ik mijn ticket niet meteen. Maar hij haastte zich me gerust te stellen: ‘Ik kom u alleen maar bedanken omdat u me Warren Zevon hebt leren kennen.’”

Contrast

Tot aan zijn afscheid van de openbare omroep was Walter Zinzen een gevreesde kritische vragensteller. Merkwaardig genoeg viel dat erg in de smaak van één bepaalde bevolkingsgroep. Zinzen: “Ik ben altijd heel populair geweest bij... nonnetjes. Een schriller contrast met mijn kwalijke reputatie onder katholieke politici was niet denkbaar.”

Cover

In 1975 werd in Vlaanderen het magazine *Story* gelanceerd. Hoofdredacteur Louis van Raak wilde er vooral “een aardig blad” van maken. Van Raak: “In die tijd waren er twee grote BV’s: Will Tura en Marva. Het dilemma was: wie van de twee zetten we op onze eerste cover? Uiteindelijk hebben we, om de lieve vrede te bewaren, prinses Paola erop gezet. We wilden echt geen enkele BV voor het hoofd stoten.”

Cowboy (1)

Will Tura, Vlaanderens populairste zanger, trouwt in 1973 met zijn verloofde Jenny Swinnen. Journalist Jan Van den Berghe wordt door de hoofdredacteur van *Pophits* op pad gestuurd om een reportage te maken over het trouwfeest. Makkelijker gezegd dan gedaan, want alleen intimi zijn op de hoogte van de locatie en de pers is al helemaal niet welkom. Jan Van den Berghe: “Toen ik er na uren zoeken uiteindelijk toch was geraakt, ben ik nog over de muur moeten klauteren. De rijks-wacht pakte me meteen bij de kraag. Will zag me en riep: ‘Daar, de cowboy!’ Ik reageerde: ‘Komaan, Will, wees even sportief.’ En ik had mijn foto.”

Afscheidsplechtigheid voor de overleden Hugo Claus, 2008 (foto Philip Reynaers/PhotoNews)

Cowboy (2)

Op 6 maart 1987 kapseisde het schip *Herald of Free Enterprise*, dat naar Dover zou varen, vlak na zijn vertrek uit de haven van Zeebrugge. De ramp kostte het leven aan 193 mensen. Reddy De Mey, de VRT-journalist die in Oostende woonde, was snel ter plaatse. De Mey: “Met mijn camera- en geluidsman ben ik de enige van de hele pers die in de loop van die nacht aan boord is gegaan. Een dik uur

na de ramp al! En de beelden die toen gemaakt zijn, binnenscheeps, zijn de hele wereld rondgegaan. We zijn – met camera en microfoon – via touwen tegen de wand van het omgeslagen schip opgeklommen. Cowboystreken eigenlijk, hé. Je doet dat omdat je het absoluut wilt meemaken. Als je er goed over nadenkt, is het waanzin. Een van de kikvorsmannen op het schip was een Oostendenaar, die me kende. Ik vroeg hem naar beneden te komen voor een interview, maar hij vond dat wij maar zelf naar boven moesten klimmen. En in een reflex hebben we dat dus gedaan. Aan die minuut beelden, aan die kleine overwinning, beleef je nadien wel een grote voldoening.”

Criticus (1)

In september 1959 wordt dichter Paul Snoek (geïntroduceerd door hoofdredacteur Jef Anthierens als “enfant terrible nummer één van de Vlaamse letteren”) de televisierecensent van *Humo*. Het magazine dekt zich al meteen in: “Snoek is de auteur van verschillende dichtbundels, maar dat hoeft niemand af te schrikken, aangezien we zijn gedichten angstvallig uit ons blad zullen weren.” Gaandeweg zal de mythe zich verspreiden dat Paul Snoek zelf geen tv-toestel heeft en zijn kritieken schrijft op basis van wat hij voor de etalage van een elektrozaak ziet. Een verhaal dat een eigen leven is gaan leiden vanwege de allereerste zin in zijn eerste televisiekritiek: daarin vertelt hij inderdaad hoe hij voor zo’n etalage staat en drie schermen tegelijk bekijkt.

Criticus (2)

Hugo Claus begreep niet waarom zijn collega-auteur Paul Snoek zich verlaagde tot het vak van recensent. Claus in die periode: “Ik heb me nooit beziggehouden met wat theatercritici over mijn werk schreven. Bekommert een leeuw zich misschien om de vlooiën in zijn pels? Het enige nut van een criticus is dat hij je naam in de krant plaatst.” Enige tijd later kwam de meester nog scherper uit de hoek: “Een journalist is iemand die het IQ van een platvis paart aan de moraliteit van een lintworm.”

Criticus (3)

“Kritiek hebben is niet moeilijk, maar haar in fijne stukjes snijden en opdienen met knapperig Frans brood, dát is iets anders.” (Kamagurka)

Criticus (4)

Nog een laatste keer het woord aan Marc Didden. Hij werd na zijn carrière als muzikerecensent voor *Humo* liever zelf een creërend kunstenaar, meer bepaald filmregisseur. Terugblikkend op zijn eerste vak: “Criticus is een enigszins oneigenlijk beroep: eentje waarbij je het bed moet beschrijven waarin anderen de liefde bedreven hebben, terwijl je zelf aan je *sjarlowieke* zit te snakken.”

Currywurst

Cabaretier Bert Kruismans in zijn wekelijkse mediacolumn in *De Morgen*: “Nieuws is als curryworsten: als je weet hoe ze het in elkaar draaien, is de drang om te consumeren al iets minder.”

Bronnen: voor deze aflevering werd gebruik gemaakt van jaargangen van De Morgen, De Standaard, Het Laatste Nieuws, Humo, Knack en Dag Allemaal.

Bern Martens, Gerben Dierick en Wijnand Noot

Ethiek en weerbaarheid in de informatiesamenleving
Iannoocampus/academic service

Aan de moderne informatie- en communicatietechnologie hangen talloze interessante ethische en maatschappelijke vragen vast. Dit handboek voor studenten ICT biedt een overzicht van actuele bekommernissen in onze informatiesamenleving. Komen aan bod: privacy, auteursrecht en bestrijding van computermisdaad. Afzonderlijke kaderstukken bevatten technische uitleg. Op het einde van elk hoofdstuk staan ook nog een filosofische reflectie en een aantal vragen om over na te denken. Diverse bijlagen dan weer geven meer gedetailleerde uitleg over bepaalde items, zoals de werking van het internet. (MSL)

Ludwig Verduyn

De Tweede Wereldoorlog door de ogen van de Duitsers.
De geschiedenis van het propagandatijdschrift Signaal
Van Halewyck

De Duitsers zetten tijdens WO II alle denkbare middelen in om de strijd te winnen. Ze maakten niet alleen gebruik van moderne wapens, maar ook van de nieuwste ontwikkelingen op het vlak van media. Ze beseften nu eenmaal bijzonder goed wat het belang van propaganda kon zijn om een oorlog te winnen. Eén van de paradepaardjes op dat vlak was het tijdschrift *Signaal*, dat over alle bezette gebieden werd verspreid en er ook veel succes kende. Dat had vooral te maken met de moderne lay-out met paginagrote kleurenfoto's en verslaggeving van op het slagveld zelf. Veel Duitse journalisten hebben daar trouwens met hun leven voor betaald. Natuurlijk stond de informatie onder strikte censuur.

Ludwig Verduyn verdiepte zich in het ontstaan en de werking van *Signaal* en deed bovendien een uitgebreid inhoudsanalytisch onderzoek. Het inleidende overzicht van personen en instanties die bij de Duitse propaganda betrokken waren mag dan een beetje verwarrend overkomen, voor het overige is dit boek een heldere beschrijving van een bijzonder oorlogstijdschrift in al zijn aspecten. De talrijke foto's maken de beschrijvingen bovendien heel concreet en maken dit stuk geschiedschrijving goed verteerbaar. (MSL)

Nicholas Carr

Het ondiepe. Hoe onze hersenen omgaan met internet
Maven Publishing

Het is een vraag die filosofen en wetenschappers al eeuwen bezighoudt: is technologie een neutraal hulpmiddel in dienst van de mens of wordt de mens zelf onherroepelijk veranderd door technologie? Eens een nieuwe technologie ingang vindt, is die immers binnen de kortste keren niet meer weg te denken uit ons leven. Het verandert de manier waarop we werken en recent hersenonderzoek toont aan dat het ook een fundamentele invloed heeft op de manier waarop we denken. Onze hersenen passen zich nu eenmaal voortdurend aan nieuwe ervaringen aan en met het gebruik van andere technologieën worden nieuwe paden gecreëerd terwijl andere verdwijnen.

Dat gebeurde bijvoorbeeld toen mensen leerden lezen of toen de klok werd uitgevonden, en dat gebeurt nu door het steeds frequenter gebruik van het internet. Verschillende experimenten hebben al aangetoond dat we dankzij het internet weliswaar beter worden in *multitasken*, maar dat we ons vermogen om diep en creatief na te denken verliezen. We kunnen ons slechter concentreren en ons geheugen neemt af.

Nicholas Carr neemt de lezer mee op een boeiende reis doorheen de geschiedenis van de intellectuele technologieën en de werking van het brein. Tegelijk waarschuwt hij voor de prijs die

betaald moet worden voor de voordelen en het gemak van de huidige internetcultuur. (MSL)

Daniel Domscheit-Berg

Inside WikiLeaks. Mijn tijd bij de spraakmakendste
website ter wereld

Lebowsky Publishers

WikiLeaks is in een paar jaar tijd tot een heus begrip uitgegroeid. Toch is over de interne werking van het team achter de website – en zeker over de persoon van Julian Assange – maar weinig bekend, al doen er veel speculaties de ronde. De organisatie die pleit voor maximale transparantie is er zelf allesbehalve happig op haar geheimen met de rest van de wereld te delen.

Voormalig woordvoerder van WikiLeaks, Daniel Domscheit-Berg, wil daar met dit boek verandering in brengen. Hij vertelt over zijn oorspronkelijk enthousiasme en inzet voor de idealen van WikiLeaks, maar ook over hoe zijn vriendschap met Assange bekoelde naarmate hij hem als mens leerde kennen. Er wordt dan ook geen fraai beeld opgehangen van de oprichter van WikiLeaks. Domscheit-Berg schildert hem af als een pathologische leugenaar en megalomaan tegelijk. Bovendien is de beschrijving van de werking van WikiLeaks ronduit ontluisterend. Jarenlang ging het om één enkele verouderde server en twee mensen die op goed geluk de website draaiende hielden.

Eind 2010 was de vriendschap tussen beide mannen finaal voorbij en viel het team uiteen. Domscheit-Berg waarschuwt potentiële klokkenluiders dat de website sindsdien niet langer beveiligd is. Zelf heeft hij intussen samen met enkele andere ex-WikiLeakers een nieuwe website opgericht: OpenLeaks, grotendeels gebaseerd op hetzelfde principe, maar met een democratische structuur en meer inzage- en inspraakrecht voor de klokkenluiders zelf. (MSL)

Georges Timmerman

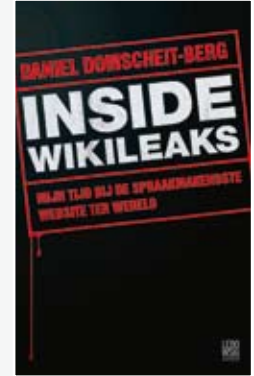
Het geheim van Belliraj

Houtekiet

Bestaan journalisten-spionnen? In dit boek beschrijft Georges Timmerman (hoofdredacteur Apache) het grillige parcours van Abdelkader Belliraj. Enerzijds is dat de kroniek van een eenvoudige Belgisch-Marokkaanse elektricien en familievrader uit Evere die graag de teesalons aan het Brusselse Zuidstation bezoekt. Anderzijds blijkt het te gaan om de leider van een Brussels terroristennetwerk dat is gelinkt met Abou Nidal. Voor diens rekening pleegt Belliraj aanslagen die tot dusver nooit zijn opgehelderd. In opdracht van de Belgische Staatsveiligheid infiltreert hij ook in het jihadistisch milieu, en dan zou hij ook nog een andere inlichtingendienst diensten bewijzen.

Dit boek heeft het ook over 'journalisten-spionnen', die – soms gedekt door een perskaart – voor vreemde inlichtingendiensten werken. Georges Timmerman belicht het geval van de Belgische Fransman Claude Chalencçon, een 'journalist' die in Beiroet werkt voor de Syrische Staatsveiligheid. Hij zou Belgische speurders een valse piste aanreiken over de moord op dokter Wybran. Verder is er de 'journalist' Faez Al Ajjaz, correspondent van de krant Al Madwa in het IPC in Brussel. Hij werkt vooral als geheimagent voor het Saoedische regime, is informant van de Israëlische geheime diensten, leverancier van wapens aan falangistisch-christelijke milities in Libanon en belangrijke financier van neonazimilites zoals Westland New Post in België. Georges Timmerman heeft met dit boek een boeiend en evenwichtig relaas geschreven over een beklijvende figuur en diens omgeving. Op 17 juli 2010 is Belliraj tot levenslang veroordeeld in Marokko.

Mehmet Koksai

Mens achter het nieuws

GWEN DECLERCK (DE TIJD): 'IK BEHOOR TOT DE ONGEDULDIGE GENERATIE'

Jan Backx

Het hoofdkwartier van *De Tijd*, drie hoog in het trendy *Tour & Taxis* in het Brusselse noordkwartier. Er zeilt een intellectueel jongmens in maatpak voorbij, met een croissant plechtig op een schoteltje. Economisten eten niet, zij lunchen. Ik zit te wachten op Gwen Declerck, 33 lentes jong en nieuwsmanager bij de zachtroze zakenkrant. "Een blonde, toffe madam", had mijn tipgever gezegd. Anderhalf uur later moet ik hem volmondig bijtreden. Gwen is geen hautaine of bekakt prattende tante maar een brokje contactvaardige energie.

"Mijn papa werkte als burgerlijk ingenieur bij Fortis, waar hij aan het roer stond van de oprukkende informatisering. Een gedroomde wereld voor een computerfreak. Thuis, in Zwijnaarde, lazen we de *FET*, voorloper van *De Tijd*. Vooral mijn mama, opvoedster in een kostschool voor kinderen met problemen, zat met haar neus in die krant. De beursberichten overliep ze met een vergrootglas. 'Lees de *FET* en ge weet alles wat ge moet weten', zei ze dan. Dat botste met mij. Ik vond het een slechte krant. Thuis werd er muisstil naar het radionieuws geluisterd. En we hadden ook een *Knack*-abonnement. Terugblikkend moet ik de journalistieke microbe vooral van mijn moeder hebben. Maar ik koos eerst voor rechten en deed er achteraf een jaartje journalistiek bij, aan de Erasmus Hogeschool. Al mijn studiegenoten hengelden naar een stage bij *De Standaard* of *De Morgen*. Ik koos voor de *FET*, die slechte-gazet-van-mijn-mama... En zie, ik ben er blijven plakken. Ik dàcht er te worden omringd door oersaai mensen in afgeborsteld kostuum. Maar op de redactievloer liepen kleurrijke figuren rond. Sommigen op pantoffels, anderen zelfs in short. 't Was 2001, ik mocht aan het handje van een ervaren collega mee naar allerlei evenementen. Redactiechef Stefaan Huysentruyt leerde me met zijn rode viltstift kort en toch compleet schrijven. Kort nadat ik vast aangenomen was, begon ik op de website-redactie. En dàar kwam de vuurproef... ik zat virtueel op de eerste rij toen het drama van 9/11 zich voltrok. Van website schakelde ik over naar de papieren krant: binnenland en justitie."

"In 2005 hingen de overname en de herstructurering in de lucht, de aanloop naar het bod van Christian Van Thillo. Er heerste een wat uitgebluste, ongemakkelijke sfeer en ik wou niet als een konijn naar een lichtbak blijven staren. Zo stapte ik over naar uitgeverij Kluwer, om er als eindredacteur *De Juristenkrant* te gaan aansturen. Mijn *Tijd*-baas Frederik Delaplace sprak toen profetisch dat ik wel zou terugkeren. Twee jaar Kluwer volstonden om me een haat-relatie met de prikklok bij te brengen. Positiever: ik ben toen ook de eerste keer mama geworden. Delaplace hield het niet bij profetische woorden. Op een dag nodigde hij me uit voor een drankje in een Gents café. Daar werd mijn terugkeer naar *De*

Tijd bezegeld. Het was voor hem ook een sterk psychologisch signaal naar de vernieuwde werkvloer: ziet ge nu wel, het is hier goed werken, zelfs de anciens komen terug."

"Ik belandde in de weekendbijlage- en reportageploeg en deed de leukste dingen. Vanuit een heli neergelaten worden op een boorplatform, bijvoorbeeld. Pure cinema. Ik maakte me al genietend vaak de bedenking: zie me hier lopen, en ik word er nog voor betaald ook! Ik mocht met Nobelprijswinnaars, politici, ministers en filosofen praten. Nee, werken is voor mij zeker niet de straf uit het oude testament."

"Geloof het of niet maar ik heb nooit een echt beursbericht in de krant gezet. En ik heb geen eigen aandelenportefeuille. Sommige collega's op de krant hebben een stukje van hun huis gezet met hun gespeel op de beurs. Ik denk dan: *awel*, dikke proficiat, maar mijn belangstelling ligt elders. In

onze weekendploeg zijn er *no limits*. Mijn speeltuin is groot. Er zijn nogal wat specialisten op *De Tijd*. De zeldzame generalisten mogen alles doen. Eén verduidelijking: ik word niet koud of warm van beurs en beleggen maar economie boeit me wél. Da's de lijm die alles in de wereld samenhoudt en de grote verhalen oplevert. Ik ben nu nieuwsmanager. Ik vermoed dat ik de eerste vrouw ben die op dat niveau en op die leeftijd in zo'n aansturende functie zit. We hebben net redacteurs uitgestuurd naar de Congostroom, om die Vlaamse baggeraar te volgen. Naar Zweden, het economische gidsland. Tsjernobyl, hoe is het daar nu? Naar Lampedusa ook, dat wordt overspoeld door vluchtelingen. Maar het liefst van al zou ik voor al die reportages zèlf op pad zijn gegaan."

"Ik behoor tot de ongeduldige generatie. Ik ben door het beroepsleven van links naar rechts en naar boven en naar onder. Springen, zeg maar. Bij de generatie van de babyboomers was de gestage klim naar boven de vertrouwde stelregel.

Ik werk nu 4/5e, en heb grote appreciatie voor die geste van mijn krant. Zo is woensdag voor mij mama-dag. Mijn man is substituut bij het Gentse parket en leeft in een strikte regeling van nacht- en weekendpermanenties. Onze twee kindjes, een koningswens van 2 en 4 jaar, genieten van de ouderlijke taakverdeling. Mijn man haalt ze van school en is een kei in bedtijd-verhaaltjes. Ons beider job, de kinderen en het onderhouden van de vriendenkring dwarsbomen tijdverslindende hobby's. Toch permitteer ik me jaarlijks één weekje helemaal van mij alleen: geen man, geen kinderen, geen werk. Vorig jaar deed ik een dansstage in een Frans klooster. Genre Anne Teresa De Keersmaeker: zwaar fysiek uitputtend, tot zes uren per dag. Dit jaar wordt het misschien stappen in de bergen en overnachten in een hut, samen met een sportieve vriendin. Fysiek afzien, buiten zijn, het laat de frisse wind door je hersenpan waaien."

"Ik word niet koud of warm van de beurs of beleggen maar economie boeit me wél." (Foto Mediafin)

Omzeggens 1.400 beroepsjournalisten hebben al de verplichte aanvraag ingediend voor **verlenging van hun erkenning**. De Erkenningscommissie heeft intussen ruim 200 dossiers goedgekeurd. Het gaat om zelfstandige beroepsjournalisten en actief gepensioneerden. De loontrekkende beroepsjournalisten (voor wie de zaken doorgaans veel eenvoudiger liggen) komen later aan de beurt.

Ter herinnering: de wet van 30 december 1963 verplicht ons om de vijf jaar alle erkenningen van beroepsjournalisten te herbekijken en (al dan niet) te bevestigen. Concreet gaat de Erkenningscommissie (www.cebj.be) voor elke beroepsjournalist opnieuw na of hij/zij nog voldoet aan de erkenningsvoorwaarden: journalistiek werken voor een algemeen nieuwsmedium, professionaliteit en onafhankelijkheid (via het verbod om commerciële nevenactiviteiten uit te oefenen).

Wie zijn erkenning hernieuwd ziet, krijgt een nieuwe officiële perskaart voor de periode 2012-2016. Die kaart zal overigens **bordeauxrode** van kleur zijn. Tevens vroegen we de FOD Binnenlandse Zaken om de vermel-

dingen op de kaart iets duidelijker te zetten, wat identificatie op het terrein moet vergemakkelijken.

Johan Cauwels gaat vanaf eind april *De Gentenaar* leiden. Tot nu werkte hij freelance voor *Het Laatste Nieuws*.

Katrien Stragier dan weer is overgestapt van *De Morgen* naar *Het Laatste Nieuws*.

De BFFP, AVBB-zustervereniging die de Belgische fotojournalisten groepeerd, voert volop campagne om bij gepubliceerde beelden mooi de **naam van de persfotograaf** vermeld te krijgen. Dat is niets minder dan een elementair auteursrecht van elke fotojournalist. Zie www.vvbj.be, de website van de Vlaamse Vereniging van Beeldjournalisten.

In tegenstelling tot wat onze vorige editie liet verstaan, zijn het evenwel niet louter de foto-agentschappen die zondigen tegen deze regel. Veeleer zijn het de **uitgevers** van kranten en magazines die naamtekening tegenwerken. Vandaar ook dat de VVBJ alle hoofdredacties nog aanschrijft met het beleefde verzoek om bij beelden netjes de persoonsnaam te vermelden van de persfotograaf.

François Heinderyckx (ULB), is te raadplegen op <http://egmedia.pcf.be>.

De studie toont onder meer de cijfermatige verschillen tussen de Vlaamse en de Franstalige mediamaakt aan. "In Franstalig België is de situatie duidelijk problematischer dan in Vlaanderen", aldus professor **Heinderyckx**. "Niet alleen lezen Vlamingen meer kranten, ze kijken ook vaker naar tv-journaals en ze surfen drie tot vier keer meer op nieuwssites. Mogelijk bestaat de oplossing er in dat de Franstalige media op hun beurt meer rekening gaan houden met de smaak van het publiek."

Op dinsdag 10 mei organiseert het **Overlegcentrum voor Ethiek** van de KULeuven een debat met als thema: *Kunnen we journalisten nog vertrouwen?* Met Rik Van Cauwelaert, Georges Timmerman, Flip Voets en Pol Deltour. Om 15u30 in Lessius Hogeschool, Sint-Andriesstraat 2 in Antwerpen.

Aansluitend op het debat houdt de Britse filosofe-hoogleraar **Onora Sylvia O'Neill** een lezing over *'Trust and Mediated Communication'*. Toegang is gratis; inschrijven kan via www.leerstoelmeerts.eu of op telefoonnummer 03/206.04.96.

Dirk Van der Maelen, sp.a-kamerlid, wil de grondwettelijke waarborgen voor persvrijheid uitbreiden naar alle media. Van der Maelen diende daartoe een voorstel in tot wijziging van artikel 25 van de Grondwet.

Het gaat onder meer om het verbod van overheids censuur (zie ook pagina 2 van dit nummer). Ook de getrapte aansprakelijkheid en de rechtsmacht van het assisenhof moeten volgens Van der Maelen expliciet worden uitgebreid naar radio, televisie "en andere huidige en wie weet toekomstige expressievormen".

In het kader van de Franstalige Staten-Generaal voor de Media is een stevig onderzoeksrapport gepubliceerd over de **Franstalige nieuwsmedia** in het land. Het document, geredigeerd door de professor Frédéric Antoine (UCL) en

De redacties van Think Media (*P-magazine* en *Menzo*) hebben een VVJ-délégué verkozen: **Patrick Vincent**. Hij is voortaan dus het uitgelezen contactpunt tussen de beroepsvereniging en de VVJ-leden op beide redacties.

Vacature-journalisten **Filip Michiels** en **Nico Schoofs** hebben met een tweedelige artikelenreeks over de *'De Belgo-Braziliaanse bouwmaffia'* de Citi Journalistic Excellence Award gewonnen. De prijs belooft journalistiek werk dat betere inzichten biedt in financieel-economische realiteiten.

Komt er eindelijk wat rechtszekerheid rond het fiscale statuut van journalistieke **auteursrechten**? De fiscus heeft zopas officieel het Protocol opgevraagd dat de VVJ en de VDP (Vlaamse dagblauduitgevers) hebben ondertekend. Pro memorie: dat Protocol bepaalt dat de vergoedingen van freelance journalisten (in hoofdberoep) redelijkerwijs in 70% honorarium en 30% auteursrechten kunnen worden opgesplitst.

MEDIA café

Mediacafé #6: How to report the economic crisis in Europe?

Thursday 5 May 2011 - 20:00

Kultuurkafé VUB, Trefcentrum Y, Pleinlaan 2, 1050 Brussels

Are our media able to inform us sufficiently about the economic crisis in Europe? What role did the media play in the build-up of the financial crisis in 2008? How far does the responsibility of journalists reach when they give speculators a free forum? Are non-specialist journalists capable of covering such a complex subject or does a certain distance from the subject have advantages?

With **Sony Kapoor** (Re-Define), **Peter De Keyser** (Chief Economist PNB Paribas Fortis) and **Leigh Philips** (*EUobserver*).
Moderator: **Johan Van Overtveldt** (*Trends*).

in English - admission free
reservation recommended: info@deburen.eu +32 (0)2 212 19 30

Organisation:

More information: www.deburen.eu

Nacht van de Journalistiek

ONTMOET DE OPINIEMAKERS VAN MORGEN

Donderdag **28 APRIL 2011** @ **THE EGG** Brussel

De Vlaamse Dagbladders, alle Vlaamse opleidingen journalistiek, de Vlaamse Vereniging van Journalisten en het Fonds Pascal Decroos nodigen u graag uit op de eerste Nacht van de Journalistiek.

De Nacht zet journalistiek Vlaanderen in de verf: startende journalisten ontmoeten er bekende mediaprofessionals tijdens workshops en speeddates, de minister van Media bekroont een beloftevolle laatstejaarsstudent en Erasmushogeschool Brussel brengt een getalenteerde jonge journalist voor het voetlicht. De Nacht sluit af met een feestelijke receptie met tal van netwerkmogelijkheden.

LOCATIE

De Nacht van de Journalistiek gaat door in het nieuwe communicatiehuis "The Egg" – Barastraat 175 – 1070 Brussel, een industriële en hippe locatie vlakbij het Brusselse Zuidstation.

INSCHRIJVEN

De toegang is gratis, maar inschrijving is verplicht. Inschrijven kan tot 21 april 2011 op www.nachtvandejournalistiek.be

17u45 ▶ 20u30

PROGRAMMA STUDENTEN

17u45 Deuren studenten
18u15 Welkom door organisatoren en partners
18u30 Workshops en speeddates

20u30 ▶ 00u

PROGRAMMA PUBLIEK

20u30 Deuren publiek
21u00 Uitreiking Prijs van de Minister van Media
21u15 Uitreiking Gouden GOM Erasmushogeschool Brussel
21u30 Hapjes, drankjes en live optreden

Het volledige programma vind je op www.nachtvandejournalistiek.be

De Nacht van de Journalistiek wordt georganiseerd door:

De Vlaamse opleidingen journalistiek:

Arteveldehogeschool, Gent | Erasmushogeschool, Brussel | Hogeschool West-Vlaanderen, Kortrijk | Hogeschool-Universiteit, Brussel | Lessius, Antwerpen | Lessius, Mechelen | Plantijn Hogeschool, Antwerpen | Xios Hogeschool Limburg, Hasselt

De Vlaamse Vereniging van Journalisten | De Vlaamse Dagbladders, federatie van de Vlaamse krantenuitgevers | Fonds Pascal Decroos

De Nacht van de Journalistiek krijgt de steun van:

